26ՐԴ ՏԱՐԻ ԹԻՒ 7178 — 19 ՕԳՈՍՏՈՍ 1909 — ՇԱԲԱԹ

1 Septembre 1909 — 26me année — N. 7178

"ԱՐԵՒԵԼՔ„
ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ, ՂԱԼԱԹԻԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

Կ. Պոլսոյ համար տարեկան	80	Ղ.
» » վեցամսեայ	45	»
Դուրսի համար տարեկան	100	»
» » վեցամսեայ	60	»
Օտար երկիրների համար տարեկան	25	Ֆր.
» » վեցամսեայ	20	»

Թղթատարի ծախքը մեր վրայ

10 ՓԱՐԱ

Արեւելք

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ

10 PARAS

آره‌وئلك
ارمنجه یومی و سیاسی قزته
صاحب امتیازی قره‌كین بویاجیان
درسعادت قاپوسی

ARÉVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
Directeur-Propriétaire
KARÉKIN BOYADJIAN
Cons/ple, Galata

ՄՈՒՐԱՏ-ՌԱՓԱՅԷԼԵԱՆԸ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

Մուրատ-Ռափայէլեան նախկին աշակերտներու Միութեան նորածագ օգակն Աւսուորեայ-Տեղեկատուի վերջին համարին մէջ Պ. Պօղոս Մխիթեան, որ հաւանօրէն այդ նախկին աշակերտներէն մէկն է, բաց նամակ մը կ'ուղղէ Մխիթարեան Հայրերուն, որոնք այս վայրկենիս Միաբանական Ընդհանուր Ժողով կը գումարեն Վենետիկի վանքին մէջ, խորհելու համար անշուշտ այն միջոցներու մասին, որոնցմով պիտի կրնան հաստատուն հիմերու վրայ զետեղել Մխիթարայ անմահ գործը և ազգու միջոցներ ծրագրել ընդդէմ «սարբեանաերրիկեանական» ապագայ չահատակութիւններու։ Պ. Միմիտեան անկեղծ ու քիչ մըն ալ միամիտ կերպ մը ունի մխիթարեան ներկայ աբբաները հրաւիրելու որ Մուրատ-Ռափայէլեան վարժարանը, որ այժմ Վենետիկ է, փոխադրեն Պոլիս։ Իր այս առաջարկին բոլոր առաւելութիւնները կը թուէ թթուանուշ ու փաղաքշական լեզուով մը։ Կ'ըսէ թէ այդ վարժարանը, ժամանակաւ մեծամեծ արդիւնքներ տուած և մեծատաղանդ զաւակներ պարգեւած ազգին, «տարիներէ ի վեր կը յամառի մնալ իր ամուլ շրջանին մէջ»։ Մուրատ-Ռափայէլեանը այլեւս ազգին չի տար կոր եղեր «այն կարկառուն դէմքերը որք Թրքահայ կեանքին սիւները, Թրքահայ մտքին ջահերը եղան և որոնց շարքը, աւա՛ղ, ընդհատեցաւ երկար տարիներէ ի վեր»։ Յօդուածագիր պարոնը ոչնչութիւններ միայն կը տեսնայ այն արտադրութեանց վրայ, որոնք կը հանին մեզ Վենետիկէն։ Այս քաղաքավար savonadeէն յետոյ, Պ. Միմիտեան իր առաջարկին մեծամեծ օգուտները կը թուէ. Մուրատ-Ռափայէլեանը Պոլիս փոխադրուելով՝ ուղղակի և գերազանցապէս պիտի ծառայէ իր բարձր կոչումին. նախ՝ հայ աշակերտները աւելի շատ լեզուներ պիտի սորվին և աւելի մեծ բարեմասնութիւններով պիտի օժտուին։ Պոլսոյ մէջ, Մուրատ-Ռափայէլը իր դռները այլեւս կռնակի վրայ պիտի բանայ հարուստ ընտանիքի տղոց առջեւ, և աղքատ տղաք շատ աւելի լայն սահմանի մը վրայ պիտի օգտուին այդ հաստատութենէն։ Ծախքն ալ համեմատաբար պիտի պակսի։ Օտարազգի դպրոցներ հայ աշակերտ ղրկելու աղէտալի դրութիւնը պիտի վերնայ, և հիմնական բարեփոխութիւններու կիրառութեամբ Մուրատ-Ռափայէլեան վարժարանը շատ օգտակար պիտի հանդիսանայ ազգին։ Պ. Միմիտեան կը շեշտէ մանաւանդ Թուրքիոյ ներկայ ազատական ռէժիմը, որ քիչ քիչ իր թերութիւններէն մերկացուելով պիտի ըլլայ սահմանադրական տիպար-երկիր մը. և ինչո՞ւ չէ, քանի որ նոյն իսկ համիտեան ռէժիմին տակ այնքան տիպար-ազարակներ հաստատուեցան Թուրքիոյ մէջ։ Եւ Հայը որ մեծ դեր խաղալու կոչուած է այս երկրին ճակատագրին վրայ (իր տիպար հանգամանքը երբոր գտնայ), չնորհիւ Մուրատ-Ռափայէլեանին, լայնօրէն պիտի մասնակցի հայրենիքին յառաջդիմութեանը և զարգացմանը։

Եւ Պ. Միմիտ, այնքան աղնիւ որքան միամիտ, սա տարօրինակօրէն սնամէջ թելադրութեամբ կը փակէ իր յօդուածը. «Ուստի, հայ երիտասարդութեան ճակատագրին վարիչները դո՛ւք Մխիթարեանքդ...»։ Աւելորդ է սակայն շարունակել, վասն զի այս բառը, անիրական և անհեթեթ յաւակնութեան խիզախում մը, նամակին սկզբնաւորութեան բոլոր քաղցրութիւնը կը ջնջէ։ Եթէ հայ երիտասարդութեան ճակատագիրը տա միջակ Մխիթարեաններուն ձեռքը մնաց, վա՛յ է եկեր այդ երիտասարդութեան գլխուն։ Սակայն իրականութիւնը բարեբախտաբար այն է որ քսանրիսնգ տարիէն ասդին, այսինքն քառորդ դարէ ի վեր, ոչ Մխիթարեան վանքը, ոչ Վենետիկեան լոկած գրականութիւնը, ոչ Մուրատ-Ռափայէլեան խեղճուկրակ հաստատութիւնը ոեւէ կերպով բարոյական և մտաւորական ներգործութիւն մը չեն ունեցած նոր սերունդին վրայ, և եթէ հայութիւնը Վենետիկի վանքին կապուած է դեռ, աւիկա պարզապէս արդիւնքն է այն անջնջելի յարգանքին զոր հայութիւնը յաւէրժօրէն պիտի տածէ մեծ Մխիթարին և մինչեւ Ալիշան՝ անոր փառաւոր յաջորդներուն յիշատակին։ Ասկէց դուրս, Վենետիկի հետ գրեթէ ամէն կապ խզուած է, մանաւանդ ներկայ սերունդին ատենը որ իր աչուքները սեւեռած է լայնածիր անպարագիծ հորիզոններու, բարձր իտէալներու, և, կրօնական ամէն կաշկանդումէ զերծ, ընկերային բարերար ազատագրութիւններու, որոնցմով առաւլող միտք ապահովապէս գոյութիւն չունի Վենետկեան Միաբանութեան մէջ։ Պիտի խնդրէի Պ. Միմիտեանէն որ եթէ չյօժարէր ալ հրապարակով ետ առնել իր այս զուր բառը, գոնէ ինք իր հաշուոյն անկեղծօրէն համոզուէր թէ հայութիւնը այլեւս ոչ միայն ոեւէ հոգեկան և մտաւորական կապ չունի հիմակուան Վենետիկին հետ, այլ և ոչ մէկ ազգային-կրօնական հաստատութեան հետ, և եթէ մինչեւ այս վայրկենս կրօնական իշխանութեան մը լուծը կը տանինք, ատիկա լոկ պարագաներու պահանջման արդիւնքն է, և առաջին առթիւ —որ դեռ կրնայ հեռու ըլլալ բաւական— հզօր ցնցումով մը իր վրայէն ամէն կրօնական ազդեցութիւն պիտի վանէ ա՛յն երիտասարդութիւնը որուն ճակատագիրը խեղճ Մխիթարեաններուն ափին մէջ կը կարծէ Պ. Միմիտեան՝ ափսոսալի միամտութեամբ մը։

Բայց թողունք այս կէտը. յօդուածագիրը եթէ կը հաւատայ թէ ասանկ «բաց նամակներով» կրնայ համոզել Մխիթարեան Միաբանութիւնը որ Մուրատ-Ռափայէլեան վարժարանը Պոլիս փոխադրեն, չարաչար կը խաբուի դժբախտաբար, և կը մղուիմ մտածել որ Պ. Միմիտեան, եթէ չեմ սխալիր— հակառակ Մխիթարեան նախկին աշակերտ մը ըլլալուն և երկար ատեն այդ վանականներուն մէջ ապրած ըլլալուն,—տակաւին չէ՛ հասկցեր անոնց ճշմարիտ հոգեբանութիւնը, ու եւրաղներ կը տեսնայ։ Մուրատ-Ռափայէլի իւղոտ պանիրին չուրջը տուն-տեղ եղած, որմէ կը քաղեն, կուշտ ու կուռ, բոլոր իրենց մարմնական, հոգեկան ու, եթէ կ'ուզէք, մտաւորական ալ պէտքերը, անոնք խե՛նդ են որ օձախնին աւրեն, իրենց սաղուած սարքուած հանդիսատ խռովեն և Վենետիկի խորհրդական ու պարածածուկ առանձնոցէն դուրս գալով՝ ելլան Պոլիս փոխադրուին, ուր հաղարաւոր հետաքրքիր և անգաղտնապահ աչուրներ վրանին պիտի սեւեռին։ Սարբեան և Եփրիկեան առանձին երեւոյթներ չէին, հաղուագիւտ զարուղութիւններ. մէկ քանի յարգելի բացառութիւններէ զատ, մնացածը բոլորն ալ առաւել կամ նուազ Եփրիկեաններ և Սարբեաններ են, առաւել կամ նուազ մեծ ծաւալով, ամէն մարդ իր կարողութեան և իր ազդեցութեան չափովը, իր սահմանին մէջ։ Ըստ իս, ծնո՛ւած է Վենետիկի վանքը հայութեան համար, ու հոն եղածը ապրասան և յանդուգն մտքում մը է լոկ, ու այդ երեւելի, պատմական ու անմոռանալի յիշատակարանը Հայ Միտքին և Հայ Զեռներեցութեան՝ եղած է ողբալի ապաստանարանը աննման անհատականութիւններու, միջակ ու ապարդիւն աշխատութիւններու, ու միլիոնները, որոնք ցեղին վերականգնումին ծառայելու էին տարամերժօրէն, չորս հովերուն կը նետուին եղեռնական համարձակութեամբ մը կրօնաւորներու կողմէ որոնք բան մը, բա՛ն մը չեն հասկնար— ու հասկնալ չեն ուզեր—հայկական ներկայ իրականութենէն։

Իսկ գալով Պ. Միմիտեանի առաջարկին, անիկա յայտնապէս ազնիւ հոգիի մը ու օգտապաշտ միտքի մը թելադրութիւնն է, և տարակոյս չկայ թէ կրնան համեմատական օգուտներ յառաջ գալ Մուրատ-Ռափայէլեանին Պոլիս փոխադրութենէն. բայց, ինչպէս ըսի, երաշ է ատ, ու երբեք Մուրատ-Ռափայէլը իր Վենետիկի անդորր ու հեշտաւէտ անկիւնէն դուրս չպիտի ելլայ, եթէ աշխարհիս բոլոր Միմիտեաններն ալ ամէն օր հաղարաւոր «բաց նամակներ» ուղղեն այդ անուղղայ Մխիթարեաններուն։

Եր. Սրմաքէշեանլեան

ԱՏԱԲԱԶԱՐԷՆ ԱՐՁԱԳԱՆԳ

ԱՏԱԲԱԶԱՐ, 12 օգոստոս

Ատաբազար հայաշատ քաղաք մըն է, լայնածաւալ ու դաշտային միանգամայն։ Քաղաքին մէջ հայ տարրը է՛ն աչքառու և է՛ն շողշողուն դասակարգը կը կազմէ։ Վաճառականութիւնը, որ բարգաւաճ ու փայլուն մակարդակի մը վրայ կը գտնուի, առ հասարակ Հայերուն ղեկավարութեամբ յառաջ կը մղուի։ Քաղաքին բերքը, այսինքն ցորենը, գարին և գետնախնձորը, այս տարի անձրեւներու սակաւութեան պատճառաւ, ա՛նչափ գնահատելի արդիւնք մը առաջ չբերին, սակայն խոզակը առատ ու գոհացուցիչ արդասիքով մը պսակուեցաւ, ժողովուրդին չարքաշ ու աննկուն ջանքերուն չնորհիւ։

Ատաբազարի հայութիւնը քաղաքին մէջ չորս թաղային վարժարաններ ունի, որոնք թէեւ սկզբան խառնափնթոր վիճակի մը մէջ կը գտնուէին, սակայն ուրախ ենք հիմա յայտարարելու թէ, ասոնց հաստատութեանց թաղ. Խորհուրդները հիմակուընէ սկսած են լուրջ ու պատշաճ տնօրինութիւններ ի գործ դնել, որպէս զի վարժարանները կուռ ու հզօր հիման մը վրայ խարսխուին։ Դարձեալ քաջալոյս ենք որ թաղականութիւնները յառաջիկայ դպրոցական տարեշրջանին համար պիտի ջանան գտնել ա՛նպիսի ուսուցչական խումբեր, որոնց անհատները իրաւցնէ փայլ մը տան իրենց պատկանեալ հաստատութեան և որոնք նաեւ ի վիճակի ըլլան ըմբռնելու թէ իրենց պաշտօնը ի՛նչ կը տարամրէ և թէ ի՛նչպէս շրջահայեաց ու խոհեմ գործելակերպ մը ունենալու են։ Ուրախութեամբ կը գրենք թէ ի մասոյ քաղաքիս մէջ պիտի բացուի կեդրոնական վարժարան մը, ուր թաղային վարժարաններէն ելլող աշակերտներ հոն պիտի կրնան շարունակել իրենց դասընթացքը։ Կեդրոնականի տնօրէնութիւնը պիտի վարէ փորձառու և մանկավարժ անձ մը, Միքայէլ էֆ. Շամանճեան։

Նիկոմիդիոյ գաւառին Ազգ. Երեսփ. Ժողովը տեղի ունեցաւ կիրակի օր, (9 օգոստոս) Նիկոմիդիոյ մէջ, նախագահութեամբ Վիճակին բանիրուն և պարտաճանաչ Առաջնորդ՝ Տ. Ստեփաննոս Արք. Յովակիմեանի։ Ժողովը մեծամասնութիւն կը կազմէր, և զբաղեցաւ ելմտական հարցերով։ Ատաբազարէն երեք անձեր ներկայ եղան Ժողովին, որոնք ներկայացուցին քաղաքիս հայ համայնքին իղձերն ու ձգտումները։

Քաղաքիս Հ. Յ. Դաշնակցութեան Կարմիր Խաչի ենթակոմիտէն օգտաշատ ու ազնիւ խորհուրդ մը յղացաւ, և այդ յղացումն ալ ակէ երկու շաբաթ առաջ իրականացուց, բանալով դպրոց մը՝ ուսուցանելու և լուսաւորելու համար ա՛յն միտքերը, որոնք խաւարակուռ և անուս են։ Դպրոցին հիմա կ'աշակերտեն 45-50 կիներ ու աղջիկներ։ Կարմիր Խաչի Ընկերութեան համեստափայլ տիկիններն ու օրիորդները կը քաջալերուին իրենց այդ յոյժ օգտակար ձեռնարկին համար։

Ասկէ երկու երեք ամիս առաջ, քաղաքացի յաղթանդամ ու կայտառ երիտասարդներ կը լքէին իրենց նուիրական օճախները և փութոյ պնդութեամբ արտասահման գաղթելու ետեւէ էին, և իրենց այդ անխոհեմ ու տղայական գործունէութեամբը հօր ու մօր լացի ու ողբի պատճառ կ'ըլլային։ Սակայն գաղթողները դատարկ և անգործ մնալնուն համար, սկսած են տակաւ առ տակաւ իրենց պատուական հայրենիքը վերադառնալ, չէն ու փառաւոր պահելու համար ա՛յն սուրբ հողը, որուն համար մեր անմոռանալի նախահայրերը մարտնչած ու արիւն քրտինք թափած են։

ՄԱՆՈՒԿ Յ. ՄԱՐԿՈՍԵԱՆ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ

ՄԱԿԱՐՈՒԷԻ ԴՈՐԾԵՐԸ.— Ֆիէսէն երեքշաբթի օրուան թուականով հեռագիր մը կ'ըսէ.— «Այսօր, զգայացունց օր մը եղաւ Ռոկիի Ֆիէս ժամանելուն առթիւ։ Բոլոր բնակիչները իրարանցումի մէջ են. թնդանօթը կը գոռայ և Ֆիէսի շրջակայքները ամէն կողմ հանրային խրախճանութիւններ տեղի կ'ունենան։ Մոլլա Հաֆիտ, երէկ, անձամբ ներկայ գտնուեցաւ ատենագրմ մէկին և իբրեւ ձիավար մեծ անվեհերութիւն ցոյց տալով ծափահարուեցաւ։ Ժամ 10ին ահարկու աղմուկի մը և ժողովրդեան խիստ ստուար բազմութեան մը մէջտեղ թեկնածու Ռոկի երեւցաւ, ձիաւորներէ շրջապատուած և երկաթէ խոչոր վանդակի մը մէջ բանտարկուած։ Այդ վանդակը կղպուած և ուղտի մը վրայ բեռցուած էր։ Ռոկի իսկոյն տարուեցաւ Մոլլա Հաֆիտի մօտ։ Ռոկի երբ ներկայացաւ, Մոլլա Հաֆիտ հարցուց.— «Այս ըրածդ ընելով ի՛նչ ներշընչումի հնազանդեցար։» Թեկնածուն պատասխանեց թէ պարտասած է. նախ ուտելիք ու խմելիք տրուի և յետոյ պիտի խօսի։ Ռոկի իր վանդակին մէջ կը ցուցադրուի կառավարական պաշտօնարանը, ուր ամէն ոք կը փութայ տեսնելու։ Մէկ քանի Եւրոպացիներ անոր լուսանկարը առին։ Ռոկի արհամարհանքի նշաններ ըրաւ։ Շատ ամբարտաւան երեւոյթ մը ունի. խստիւ կը հայհոյէ անոնց որ Մարոքի կառավարութիւնը փաղաքշելու նպատակով վանդակին կը մօտենան ու զինքը կը նախատեն։

—Թանճէրի ֆրանսական դեսպան Պ. Ռէնեօ, որ տեղւոյն դեսպանական մարմնոյն երէց անդամն է, իր պաշտօնակիցները խորհրդակցութեան մը հրաւիրեց, ոչնչելով այն հաւաքական դիմումին ձեւը որ պիտի կատարուի՝ Ռոկիի զինուորներուն դէմ կատարուած ճակատամարտին ատեն ձերբակալուող գերիներուն ենթարկուած վայրագ պատիժներուն դէմ։ Պ. Ռէնեօ, Բարիզէն ստացուած հրամանի մը համաձայն, գրեց Ֆէսի ֆրանսական հիւպատոս Պ. Կայէառի՝ զեկուցանել Մոլլա Հաֆիտի թէ Ֆրանսայի մէջ սոսկում պատճառած է պատերազմական գերիներուն դէմ գործուած վայրագութիւնները և թէ Ֆրանսայի կառավարութիւնը կը բաղձայ Մոլլա Հաֆիտէն բացարձակ խոստում առնել թէ ապագային այլ եւս պիտի չգործուին այդ անօգուտ անգթութիւնները։ Թանճէրի մէջ կը կարծուի թէ ամենէն առաջ Ռոկի պիտի օգտուի այդ դիմումէն։ Դիտել կը տրուի որ Մոլլա Հաֆիտ պէտք է երախտապարտ ըլլայ թեկնածուին, որուն առաջ բերած անիրաւութեամբը Մոլլա Հաֆիտ կրցաւ դիւրութեամբ կորզել Ապա-իլ-Ազիզի գահը։ Թանճէրի մէջ հանրային խիստ ճանութիւններ կը կատարուին Ռոկիի պարտութեանը համար, և սակայն այնքան խանդավառութիւն չի տիրեր։

ՌՈԶԵՐՍՊՈՒՐԳԻՆ կը հեռագրեն թէ ռուս կառավարութիւնը պիտի ձեռնարկէ նոր ծրագրի մը իրականացման՝ Բէզերսմերման։ Արեղան գլուխը վեր առաւ զարմացած։ Բայց Սէվէրաք իր պաղարիւնութիւնը այնքան պահած էր որ պարզապէս ըսաւ իր սովորական ցած ու քաղարկուած ձայնով.

—Այդպէս կոչելով ձեզ, պարո՛ն, մտադիր չէի յարգանքի պակասութեան մէջ գտնուիլ։ Բայց ինձի այնպէս կը թուի որ աշխարհիկ ամէն տափակ քաղաքավարութիւն ծաղրելի պիտի ըլլար ներկայ պարագաներուն մէջ...։

Սէվէրաք ինքնամփոփուելով յարեց.

—Անցեալը յայտնեցիք ինձի և ներկան պարզեցիք իմ առջեւս։ Լա՛ւ։ Կը սպասեմ որ ապագային համար ալ բան մը հաղորդէք։

—Ապագա՞ն, գոչեց Ֆիլպէր, բայց այդ ապագային վրայ է որ ձեզի...

Այդ միջոցին զանգակի ուժգին ձայն մը թնդաց աշխատանոցին մէջ, Ֆիլպէրի խօսքը ընդմիջելով։ Օքսիւս աչքերը բացաւ իսկոյն ու ոտքի ելաւ...։ Դուռը իր ծխնիներուն վրայ դարձաւ լռիկ...։ Երեք

(Շարունակութիւնը կարդալ Դ. երես)

ԹՈՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ„Ի (21)

ԺԱՆ ՏԸ ԼԱ ՇԻՐ

ՋՈՒՐԻՆ ՄԷՋ ԱՊՐՈՂ ՄԱՐԴԸ

ԱՐԿԱԾԱԽՆԴՐԱԿԱՆ ԵՒ ՍԻՐԱՅԻՆ ՎԷՊ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԿՈՐՈՒՍԵԱԼ, ԿՂԶԻՆ ԳԱՂՏՆԻՔՆԵՐԸ

Բ.

Ա.Ճծաճօքը եւ Մօիզէք

«Ընդծովեայ անթել հեռաձայնի ընկալուչ գործիի մը առջև, Հէլկօլանտ կղզիին մէկ խոռոչին մէջ, Հիքթանէր կը սպասէր Թորքհոյին հետ, որ երեսուն թորփիլներով սպառազինուած էր...։ Հրաման մը յղեցի հեռաձայնով, ու Հիքթանէր հնազանդեցաւ...։ Հէլկօլանտէն մինչեւ Եռքօնամա սուրաց ձեր Թորքհոյն, և Թորփիլներ պայթեցան նաւահանգիստներուն մէջ և նաւերու կողերուն վրայ...։ Պալէարեանց կայանէն ամէն ժամ կը ստանայի եղերական լուրերը...։ Ցետոյ Հնդկական ովկէանոսէն լուրեր ստացայ, ուր հաստատուած էր կրօնաւոր մէկ եղբայրս...։ Ապա կարգը եկաւ Խաղաղական ովկէանոսի կայանին՝ ինծի լուր զրկելու...։ Աշխարհ սարսափի մատնուած էր...։ Դեսպաններու միջազգային Համաժողովը այս միջոցիս Մարսիլիոյ մէջ գումարուած է, որոշում մը տալու համար թէ ի՛նչ ընթացք պէտք է բռնել այդ աղետալի Անծանօթին հանդէպ. նոյն իսկ այդ գաղտնիքը լուծելու կ'աշխատի...։ Անմ՛տ մարդիկ։ Կը յուսա՞ն զինաթափ ընել զիս։ Անոնց կատարեալ հնազանդութիւնը և բացարձակ գերութիւնն է որ կ'ուզեմ...։ Ամբողջ աշխարհի ծանուցած եմ մինչեւ մարտ 31 զինադուլ չնորհած ըլլալս...։ Հիքթանէրը ետ կանչած եմ...։ Ու հիմա կը սպասեմ...։

Արեղան լռեց։ Կերպարանափոխ եղած էր։ Ոտքի վրայ կանգուն, Սէվէրաքը կը չանթահարէր իր տիրապետող և սոսկալի նայուածքովը։ Հաւատացեալ միտք մը անոր մէջ պիտի տեսնէր սատանային մարմնացումը, երկնքէն վար իջած, Աստուծոյ ձեռքէն առնելու համար աշխարհի տիրապետութիւնը, և իբր խոնարհ ծառայ, ի գործ դնելու հրաչքները այն գիտութեան, որ մեր դարուն պարծանքն է։ Օքսիւս տեղէն չէր շարժած. աչքերը միշտ փակ, գլուխը դրած էր բազմոցի բարձին վրայ։ Գալով Սէվէրաքի, տակնուվրայ եղած էր. իր բոլոր գաղափարները կը պտտուքէին ազմկալից քաոսի մը մէջ։

Սակայն Ֆիլպէր նստաւ և գլուխը մխրճեց իր սարսռուն ձեռքերուն մէջ։ Երկար ու ճնշող լռութիւն մը կը տիրէր։ Այդ միջոցին Սէվէրաք յաջողեցաւ իր գաղափարները կարգի դնել, տրամաբանօրէն իրարու հետ կապել ինչ որ կռանած չէր տեսնօք և ինչ որ քիչ մը առաջ իմացած էր։ Կ'ուզէր անպայման հիանալ Օքսիւսի վրայ, որ Մարդաձուկին ստեղծիչն էր...։ Բայց Օքսիւս բարեկամը, եղբայրը, ընկերակիցը, միւս եսը չէ՞ր Ֆիլպէրի...։ Ու Ֆիլպէր կ'ատաբեկէր Սէվէրաքը...։ Անիշխանականը գտած էր իր տէրը։ Ինք, կղզիացած վիճակի մէջ, հարուստներուն և մարդկութեան զօրաւոր անհատներուն վրայ յարձակած էր, որոնք անհամար հօտի մը փոքրաթիւ հովիւներն են։ Արդ, Ֆիլպէր, խաւարտչին ընկերակցութեամբ մը ամբացած ամենազօր միտք մը, ամբողջ մարդկութեան վրայ կը յարձակէր բնաջնջաբար...։ Բայց ինչո՞ւ...։

Սէվէրաք հիմա տեղեակ էր արեղային գործերուն, բայց անոր նպատակը չէր ըմբռներ տակաւին։ Ցիշեց որ իր կեանքը կախում ունէր այդ առեղծուածային նպատակին աշակցելէն կամ ոեւէ աշակցութիւն մերժելէն։ Բայց կը փափաքէր տեսնել Յովհաննու Յայտնութեան նմանող վերջաբանը։ Ուստի որոշեց կեղծիքով, իմաստութեամբ և պաղարիւնութեամբ շարժիլ, որոնք երաշխիքներն են խոհեմ որոշումներու...։ Յանկարծ, իր ճակատագիրը վճռող ոնձի մը հաստատակամութեամբ, գոչեց.

—Ֆիլպէ՛ր։

Այդ կոչը աւելի հրամայական էր քան մտերմական։ Արեղան գլուխը վեր առաւ զարմացած։ Բայց Սէվէրաք իր պաղարիւնութիւնը այնքան պահած էր որ պարզապէս ըսաւ իր սովորական ցած ու քաղարկուած ձայնով.

—Այդպէս կոչելով ձեզ, պարո՛ն, մտադիր չէի յարգանքի պակասութեան մէջ գտնուիլ։ Բայց ինձի այնպէս կը թուի որ աշխարհիկ ամէն տափակ քաղաքավարութիւն ծաղրելի պիտի ըլլար ներկայ պարագաներուն մէջ...։

Սէվէրաք ինքնամփոփուելով յարեց.

—Անցեալը յայտնեցիք ինձի և ներկան պարզեցիք իմ առջեւս։ Լա՛ւ։ Կը սպասեմ որ ապագային համար ալ բան մը հաղորդէք։

—Ապագա՞ն, գոչեց Ֆիլպէր, բայց այդ ապագային վրայ է որ ձեզի...

Այդ միջոցին զանգակի ուժգին ձայն մը թնդաց աշխատանոցին մէջ, Ֆիլպէրի խօսքը ընդմիջելով։ Օքսիւս աչքերը բացաւ իսկոյն ու ոտքի ելաւ...։ Դուռը իր ծխնիներուն վրայ դարձաւ լռիկ...։ Երեք

պուրկի և Պալթիկի եզերքներուն պաշտպանութեանը համար։ Այդ նոր ծրագրին մէջ յենակէտար պիտի ըլլայ Ռէվալ, որ Լիպաւի տեղ նաւային խիստ զօրաւոր ամրութեան մը պիտի վերածուի։

ՀՆԴԿԱՍՏԱՆ.— Լոնտոնի մէջ բաւական մտահոգութիւն կը պատճառեն Հնդկաստանի ու Աֆղանիստանի սահմանագլուխէն առնուած լուրերը։ Թայմզի թղթակիցը կ'ըսէ թէ ծանրակշիռ շարժում մը կայ Խոստի դաշտը գտնուող Քուրամի մէջ։ Ցեղերը վրդովիչ ընթացք մը ունին. մոլլաները զանոնք կը գրգռեն։

ԹԷՀՐԱՆԷՆ. յարութ օրուան թուականով հեռագիր մը կ'ըսէ.— Պարսկաստանի կայս. պանքային անգլիացի պաշտօնատար Պ. Ռայդ և հնգաւորական հեռագրին պաշտօնեան ողջ առողջ Քէրման ժամաներ են։ Պ. Ռայդ, որ աւազակներու ձեռքը ինկած էր, կողոպտուելէ յետոյ արձակուած է։ Կառավարութիւնը ամենախիստ միջոցներ ձեռք առաւ՝ ապիոնի սպառումը արգիլելու համար։ Թէհրանի անգլիական դեսպանը, այս առտու, իր յանձնարարագիրները մատոյց նոր Շահին։

ՊԱՍՊԸ ԵՒ ՍՊԱՆԻԱՅԻՆՆԵՐԸ.—Վատիկանի մէջ՝ վանականներու ժողովին գահերէց Վիվէս ի Թուրթօ կարտինալը նամակ մը ուղղելով Պարսէլոնայի եպիսկոպոսին, զեկոյց թէ Պապին մեծ վիշտ պատճառած են Պարսէլոնայի մէջ տեղի ունեցած վերջին դէպքերը. նաև թէ Պիոս Ժ. արտասովոր իրաւասութիւններ տուած է կրօնքի պաշտամունքներու և կղերականներու ապրուստին համար։

ԴԵՐՄԱՆԻՈՅ կայսրը, կայսրուհիին հետ, ուրբաթ օրը, նախագահեց տիկին ֆոն Պուդլարի պաշտօնի ձեռնարկելուն՝ իբրեւ մեծաւորուհի Ծիշպէքի վանքին։ Վիլհէլմ կայսրը, պատուոյ գաւազանը յանձնելով, որ իր զինանշաններով զարդարուած էր, սա խօսքերը արտասանեց.—«Ինչպէս ժամանակին ըրած էր Օթոն Ա., յետոյ գերման կայսր, 954 յունուար 10 թուական իր նամակով, այս հաստատութիւնը իմ մասնաւոր և բարձր պաշտպանութեանս տակ առած էի։ Այս օր ձեր մէջ եկած եմ բարեացակամութեանս ու կայս. շնորհիս մէկ նոր ապացոյցը տալու։ Որոշեցի հաստատութեան շնորհել գաւազան մը զոր մեծաւորուհին պիտի կրէ հանդիսական ամէն պարագայի մէջ՝ իբրեւ նշան իր աստիճանին։ Խիստ յարգելի տիկին, իմ ձեռքէս ընդունեցէք այս գաւազանը՝ զարդարուած իմ և հաստատութեան զինանշաններովը։ Իցիւ թէ ձեզի, ձեր տեսչութեան յանձնուած կիներուն և ձեզի յաջորդելիք մեծաւորուհիներուն համար ըլլար աստուածային ուխտագնացութեան գաւազանին մէկ խորհրդանշանը, որուն ամէնքս ալ այնքան ստիպողական պէտք ունինք մեր ճամբուն վրայ դէպ ի Պայուիտենական հայրենիք։ Աստուծոյ օրհնութիւնը տիրէ բոլոր դարերու մէջ այս հաստատութեան և անոր բնակիչներուն վրայ։ Ամէն»։ Վիլհէլմ Բ. թմբենի մը տնկեց վանքին բակին մէջ։

ՄՈՆԵԼԻՔԻ ԱՐՔՈՒՆԻՔԻՆ ՄԷՋ.—Էնտբանեանց Պեյժ կը հրատարակէ Ատոս-Ապապայէն առնուած նամակ մը, որ չահեկան յայտնութիւններ կ'ընէ Հապէշիստանի վերջապէսին շուրջը կատարուող մաքնայութեանց վրայ։ Ոռիւսէլի թերթին թղթակիցը կը գրէ թէ Գերմանիոյ դեսպանատան նախկին գործակատարը, որ Մենելիքի պետական խորհրդականը եղած է, Հապէշիստանի արքունիքին պարտադրեր է գերման բժիշկ մը և վարժապետ մը. այս վերջինը պիտի դաստիարակէ գահաժառանգ իշխանը։ Այդ երեք Գերմանները քիչ առենէն շնորհաղուրկ եղան Մենելիքի մօտ։ Այդ միջոցին էր որ անհրաժեշտ նկատուեցաւ մեծ հարուած մը տալ՝ իրենց ազդեցութիւնը վերահաստատելու նպատակով։ Հանդիսական գումարումի մը հրաւիրուեցան Հապէշիստանի նախարարները և մեծ պաշտօնատարները։ Այդ գումարումին մէջ գերման բժիշկը գանգատեցաւ թէ կայսրուհին արգելք կ'ըլլայ իր գործին՝ Մենելիքը դարմանելու համար։ Նոյն իսկ յայտարարուեցաւ որ Մենելիքի շուրջը գտնուողները կ'աշխատին զայն թունաւորել։ Նախարարապետը գրաւոր հաւատիք մը ուղեց այդ յայտարարութեան համար։ Հետեւեալ օրը նորէն հաւաստուեցաւ կայսրուհիին ու իր բարեկամներուն դէմ եղած ամբաստանութիւնը, և երկու նախարարներուն ձերբակալութիւնը պահանջուեցաւ։ Ըսուեցաւ որ տարրալուծում մը կատարուելով Մենելիքի վրայ «արսէնիք»ի նշաններ գրանուած են և խորհուրդ տրուեցաւ՝ խարազանել Մենելիքի ֆրանսացի հիւանդապահները, անոնցմէ կորզելու ոճրին խոստովանութիւնը, որուն համար կ'ըսուի թէ կայսրուհին դիւրացուցած է։ Մէկ քանի գումարումներու մէջ Հապէշիստանի մեծ պաշտօնատարները վիճաբանեցան կայսրուհիին, անոր կարծեցեալ մեղսակիցներուն և եվմտական ու արքունեաց նախարարներուն դէմ ձեռք առնուելիք միջոցներուն վրայ։ Էնտբանեանց Պեյժի թղթակիցը կը յարէ թէ ուելի լաւ պիտի ըլլայ հրամայել բժշկական մասնագիտական քննութիւն մը, որ կարելի է թոյլ պիտի տայ հաստատել թէ ամիսներէ ի վեր նոյն իսկ գերման բժիշկին կողմէ Մենելիքի տրուած «արսէնիադ»ները ներքին գործարաններուն մէջ հետքեր թողած են թէ ոչ, բայց այդ պարագան պիտի հնչանակէ որ եղեռնական փորձ մը կատարուած է։ Թղթակիցը կ'ըսէ թէ գերման բժիշկը, իր տարրալուծումը քննելու մասին մերժմանը վրայ պնդելով հանդերձ, նուազ հաստատական կ'երեւայ և թէ Ատոս-Ապապայի գերման դեսպանը, որ իր հայրենակիցներուն ի նպաստ միջամտած էր, սկսած է ըմբոստել իր դժուարին կացութիւնը։

ՌՈՒԼԻՍ.— Ռոթէրտամի քաղաքապետին պաշտօնական մէկ զեկոյցին նայելով, մեկուսացման տաղաւարներուն մէջ հիմա կան քոլէրայէ բռնուած հինգ հիւանդներ և ուրիշ հինգ հոգի, որոնք կասկածելի ախտանիշեր ունին։ Այդ հիւանդներէն երեքին վիճակը ծանր է, իսկ միւսներունը՝ գոհացուցիչ։ Բառասունը-վեց հոգի, ամենքն ալ մինչեւ հիմա առողջ, բժշկական հսկողութեան ենթարկուած են։ Բաղաքապետը ժողովուրդին կը յանձնարարէ գետակին ջուրը զտուելէ ետքը միայն գործածել։ Ռոթէրտամի ամերիկեան հիւպատոսը ծանուցեր է իր կառավարութեան թէ Պալթիմոր ժամանելիք Անտիդ շոգենաւին մէջ քոլէրա կայ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԹՈՒՐՔԻԱ ԵՒ ՕՍՄԱՆԱՏՈՒՆ.—Հելլենական դեսպան Պ. Կրիբարիս, իր կառավարութեան հրամանով, երէկ այցելութիւն տուաւ Եպարքոսին և արտաքին գործոց նախարարին, որոնց յայտնարերեց թէ Ցունաստանի նոր դահլիճին քաղաքականութիւնը նախորդին յարեւնմանը պիտի ըլլայ՝ այսինքն ուղղամտութիւն և բարեկամութիւն օսմ. կառավարութեան հանդէպ։ Պ. Կրիբարիս յարեց թէ նոր դահլիճը պիտի աշխատի ուելի եւս ամրապնդելու երկու երկիրներուն յարաբերութիւնները և թէ վերջին դէպքերը բոլորովին ներքին բաներ էին՝ առանց որ և է ազդեցութիւն կարենալ ընելու երկրին արտաքին քաղաքականութեանը վրայ։ Հելլէն դեսպանը միեւնոյն ատեն հարկ եղած դիմումը ըրաւ՝ դադրեցնելու «պոյքոդաժ»ը, որ վերսկսած է հելլենական նաւադնացութեան դէմ։ Պատասխան ստացաւ թէ «պոյքոդաժ»ը օսմ. վաճառականութեան շահերուն ալ վնասակար ըլլալով, ամէն միջոց ձեռք պիտի առնուի դադրեցնելու համար։

—Աթէնքի օսմ. դեսպան Նապի պէյ, երէկ, հեռագրեց Բ. Դրան թէ Ցունաստանի նոր նախարարապետ Պ. Քիրիաքուլի Մավրոմիխալիս տեսակցութեան մը միջոցին յայտարարեր է որ նոր դահլիճը խիստ լաւագոյն տրամադրութիւններ ունի օսմ. կառավարութեան նկատմամբ և թէ ինչ որ կարելի է պիտի ընէ՝ երկու երկիրներու միջեւ եղած առկախ բոլոր խնդիրները լուծելու համար։

—Սելանիկէն երէկուան թուականով կը հեռագրեն թէ «պոյքոդաժ»ը վերցած է, ընդհանուր գոհունակութիւն պատճառելով։

—Արտաքին գործոց նախարար Բիֆադ փաշա պահ մը տեսակցեցաւ ներքին գործոց նախարար Թալաթ պէյի հետ, որուն հաղորդեց հելլենական դեսպանին յայտարարութիւնները «պոյքոդաժ»ի մասին։

ԵՐԵՍՏԻՆ ԽՆԴԻՐԸ.—Ցունարէն Բաղդիս լրագիրը կ'ըսէ թէ հելլէն դրօշը թէեւ վար առնուած է Հանեայի բերդէն, սակայն կիրակի օրերը կը պարզուի պաշտօնական բոլոր հաստատութեանց վրայ։ Սեղանաւորական տագնապէն շատ կը նեղուի ժողովուրդը, որով Կրետացիները անհամբերութեամբ կը սպասեն խնդրոյն կարգադրութեանը և սեղանաւորական վիճակին բարւոքմանը։

—Սապահ կը հերքէ Բroosոսի այն լուրը թէ տէրութեանց դեսպանները նորէն ծանուցագիր մը պիտի տան Բ. Դրան, վասն զի Բ. Դրան պատասխանը կատարելապէս չէ ապահովցուցած տէրութեանց պահանջումները։ Հավասի հեռագիր մը կը հաստատէ այն լուրը թէ տէրութեանց դեսպանները գնահատելի ու գոհացուցիչ նկատած են Բ. Դրան պատասխանը Կրետէի մասին. ուստի որոշեր են որ հարկ չի մնար տէրութեանց կողմէ նորէն պատասխանուելու։

ՍՈՒԼԹԱՆԸ, ինչպէս ծանուցուեցաւ, այս առտու ժամ 12ին, Տոլմա Պաղչէի պալատէն եօթը զուգաթի նաւակով Երթողուել զբօսանաւը գնաց, որ ճամբայ ելաւ դէպ ի Մուտանիա։ Զբօսանաւին մէջ կը գտնուին նաև գահաժառանգ իշխանը, կայսերազուն իշխանները, Եպարքոսը, ծովային նախարարը, ծերակուտականն ու պատմագիր Ապտիւրրահման Շէրէֆ պէյ, կայս. պալատան առաջին քարտուղարը ու սենեկապետը, երկրորդ սենեկապետը, առաջին թիկնապահը և պալատական պաշտօնատարներ։ Էրթողրուլ, որուն կը հետեւին Ալբակոր, Թիմուր Հիսար և Թոքաս թորփիլանաւերը, ժամը 15 մղոն արագութեամբ պիտի երթայ, որով ժամ 3ին Մուտանիա պիտի ժամանէ, քանի որ Կ. Պոլսոյ և Մուտանիայի միջեւ հեռաւորութիւնն է 43 մղոն։ Մուտանիայի առջեւ կը գտնուին Իճլալիէ, Սալեասը Տէրեա ու Պարիֆալի Զաթէր մարտանաւերը և Իզզէտտին զբօսանաւը, որոնք հարկ եղած պատիները պիտի ընծայեն կայս. զբօսանաւը ժամանելու միջոցին։ Պրուսայի ժողովուրդը Մարմարա շոգենաւով մինչեւ Պոզ Պրուն պիտի երթան՝ Սուլթանը դիմաւորելու։ Կայսրը ու հետեւորդները մակոյկներով պիտի ելլեն Մուտանիայի առջեւ շինուած մասնաւոր նաւամատոյցը։ Այդ միջոցին մարտանաւերը թնդանօթ պիտի արձակեն և նաւամատոյցին վրայ ոչխարներ պիտի զոհուին։ Զինուորական նուագածուները կայս. քայլերգը պիտի հնչեցնեն։ Սուլթանը ու հետեւորդները նաւամատոյցին վրայ պիտի ընդունուին կուսակալին, զինուորական հրամանատարին, Մուտանիայի գայմագամին, թաղապետութեան նախագահին և զանազան ազգերու ներկայացուցիչներուն կողմէ։ Սուլթանը մասնաւոր կառախումբը պիտի երթայ, անցնելով ճամբէ մը, որ գորգերով ու ծաղիկներով զարդարուած է, և որուն երկու կողմը զինուորներ ու ոստիկան-զինուորներ բարեւի կեցած են։ Աղօթք մը կարդացուելէ ետքը, կառախումբը ճամբայ պիտի ելլէ և Պէքլէմէ կայարանը պիտի կենայ։ Սուլթանը երբ կառախումբէն իջնէ, զինուորական նուագածուները կայս. քայլերգը պիտի հնչեցնեն։ Պրուսայի թաղապետութեան նախագահը, պաշտօնատարներ և զանազան ազգերու հոգեւոր պետերը պիտի ընդունին Սուլթանը, որ գորգերով ու ծաղիկներով ծածկուած ճամբէ մը անցնելով կառք պիտի նստի և շքեղ թափօրով մը կայս. քէօշկը պիտի առաջնորդուի։ Սուլթանը կառախումբէն իջած պահուն թնդանօթներ պիտի արձակուին, ոչխարներ պիտի զոհուին և նահանգին անունով մաղթանք մը պիտի կարդացուի։ Սուլթանը շաբաթ օրը Կ. Պոլիս պիտի դառնայ և որքան ատեն որ Պրուսա գտնուի, ամբողջ քաղաքը գիշերները պիտի լուսազարդուի։ Ուրբաթ օրը Սուլթանը Ուլու Ճամիի մէջ պիտի կատարէ Սելամլիքը։ Նոյն օրը տեղի պիտի ունենայ Պրուսայի ժողովրդեան կողմէ կազմակերպուած ձիարշաւը։ Սուլթանը, սակայն, պիտի չկրնայ ներկայ ըլլալ, վասն զի Սելամլիքէն ետքը պիտի վերադառնայ։

—Եպարքոսը տեղեկագիր մը մատոյց կայսեր, ըսելով որ ուղեւորութեան ծախքը եվմտական գանձէն պիտի վճարուի, բայց Սուլթանը չուզելով որ բեռ մը ըլլայ եվմտական գանձուն վրայ, պատասխանեց թէ այդ ծախքը իր կայս. մասնաւոր արկղէն պիտի հատուցուի։

ՍՊԱՍԼԻՈՒՆԸ, երէկ, պալատ երթալով Սուլթանին ներկայացաւ։

ԳԱՀԱԺԱՌԱՆԳ իշխան Եուսուֆ Իզզէտտին էֆ. և Եգիպտոսի Խեդիվը, երէկ, Սուլթանին ներկայացան։

ՆՈՐԱՏՈՒՆԿԱՆ ԷՖ. ՀԲԱԺԱՌԱՆԳ.—Իզզիճաs տոյդ ազրիւրէ կը տեղեկանայ թէ Դարրիէլ էֆ. Նորատունկեան, Եպարքոսին առաջարկութեամբ, հրաժարեր է առեւտրական ու հանրօգուտ շինութեանց նախարարի պաշտօնէն։

Ս.ԲԱՐՈՂԱՊԵՏ Կալիպ փաշա, կ'ըսէ Սապահ, հրաժարեր է։

ՍՈՒՐԲԻՒ ՀԻՒՍԱՆՈՒՆԻ հանդէսը երէկ կատարուեցաւ։ Նուիրական կարաւանը, կէսօրէն առաջ, ներկայացուեցաւ Սուլթանին և յետոյ հանդիսական թափօրով տարուեցաւ Դապաթաչի նաւամատոյցը, ուրկէ Մախսուսէի շոգենաւով մը Սկիւտար փոխադրուեցաւ և կառավարական պաշտօնարանին մօտ պատրաստուած վրաններուն տակ դրուեցաւ։ Սուրբէի Հիւսայնը շոգենաւ դրուած միջոցին թնդանօթներ արձակուեցան։

ԱՇՏԸՆԻ նահանգին նոր կուսակալ Մահմուտ Մուխթար պէյ, երէկ, իր պաշտօնատեղին ուղեւորեցաւ։

ՊԵՏԱԿԱՆ պաշտօնաներու վերակազմութեան յանձնաժողովները կը շարունակեն իրենց գործը։ Եպարքոսական և ներքին գործոց պաշտօնաուններուն վերակազմութիւնը աւարտեցաւ։

ՊԵՐԼԻՆԻՆ ԴԱՇՆԱԴՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Նովոյէ Վրէմիա կ'իմանայ թէ Անգլիա մօտերս պիտի առաջարկէ դեսպանախորհուրդ մը գումարել՝ Պերլինի դաշնադրութիւնը բարեփոխելու համար։ Ատոր նպատակն է կարգադրութիւն մը ընել նեղուցներու խնդրոյն համար. սակայն այդ դեսպանախորհուրդը, ամէն պարագայի մէջ, յառաջիկայ տարիէն առաջ պիտի չգումարուի։

ՏԵՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆ.— Մահմուտ Շեվքէդ փաշա, երէկ իրիկուն, Բ. Դուռը երթալով պահ մը տեսակցեցաւ Եպարքոսին հետ։

ԿԱՑՍ. ԻՐԱՏԻ մը վաւերացուց Նախարարաց Խորհուրդին որոշումը՝ Եգիպտոսի հետ փոխանակուած հեռագիրներուն ծախքերը զեղչելու մասին։

ԴԱՏԱԿԱՆ Նախարարութիւնը որոշեց Իւշաքի առեւտրական դատարանին ջնջուելէն գոյացած չորս հազար ղրուշը յատկացրնել Ատանայի առեւտրական դատարանին բարւոքմանը։

ԵՐԼՏԶԻ քնիչ յանձնաժողովը կընքուած պարկով մը եվմտական գանձուն ղրկեց Համիտին ու մէկ քանի իշխանուհիներուն զանազան պանքներու հետ ունեցած գործառնութեանց վերաբերող ստացագիրները և կարգ մը կարեւոր գրութիւններ, ինչպէս նաև եվմտական գանձուն պատկանող մեծ գումար մը պարունակող «սէրկի» մը։

ԿԱՑՍԸԸ իր կենդանագիրներէն մէկ մէկ օրինակ չնորհեց զինուորական ու նաւային բարձրագոյն վարժարաններուն։

ԱՆԱՏՈԼԻԻ Նահանգաց դատական վերակազմութեան յանձնաժողովը երէկ ալ գումարուելով կարգ մը անուանումներ կատարեց։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ վերաքննիչ ատեանին Հուգուգի ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Կ. Պոլսոյ Հուգուգի Բ. ճիւղին նախագահ Ալի Բիզա պէյ, փոխանակ Մուսթաֆա Նէշատի պէյի, որ վճռաբեկ ատեանին անդամ անուանուեցաւ։

ՑՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանը շրջաբերական մը ուղղելով բոլոր մետրապոլիտներուն՝ ծանոյց հրաւիրել օսմ. Ցոյները որ փութան զինուորական ծառայութեան մէջ մտնել և օտար երկիր երթալով կամ դրամական փոխարինութիւն մը ընելով խոյս չտալ զինուորական ծառայութենէն, որ հայրենիքին հանդէպ ամէնէն կարեւոր ու նուիրական պարտականութիւնն է։

ՄԱՆԱՍԱՏԻՐ ու Ոսկեղջիւրի շոգենաւերուն վարչութիւնը ստանձնելու համար բաւական դիմումներ եղած են գոց պահարաններով։ Այդ պահարանները այսօր պիտի բացուին մասնաւոր յանձնաժողովին ներկայութեանը։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարը Կ. Պոլսոյ կուսակալին հետ կը բանակցի մայրաքաղաքիս կալուածական մէկ քարտէսին պատրաստութեանը համար, որ պիտի յանձնուի եւրոպացի ու տեղացի ճարտարապետներէ կազմուած յանձնաժողովի մը։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնը շրջաբերականով մը ծանոյց ամէն կողմ՝ յունական վարժարաններուն մէջ արգիլել գործածութիւնը «Օմիրոս Օտեսիա» անուն դասագիրքին, որ հելլենացի Ալեքսանդրոս Մաքրինէոսի կողմէ պատրաստուած է և Թուրքերու դէմ կրգ մը հատուածներ կը պարունակէ։

ԻՏԱԼԱՑԻ հաղարապետ կաղոն պէյ, որ Բուսէլիի երեք նահանգաց ոստիկան-զինուորներու կազմակերպութեան գործին մէջ գովելի ծառայութիւններ մատուցած է, միեւնոյն պաշտօնին կոչուած է Կ. Պոլիս։

ՏԻՊՐԻԶԻ երեսփոխան վախճանեալ Իսմայիլ փաշայի տեղ ընտրուեր է զինուորական բժիշկ գնդապետ Սիւլէյման Նաման պէյ։

ԵՂԵՌՆԱԴԱՑ ատեանը երեք տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Տրդատ Նշանեան անուն անձը՝ որ 1200 փամփուշտներ փախցուցած միջոցին ձերբակալուած էր։

ՌԱԲԻՆ օսմ. նախորդ դեսպան Միւնիր էֆ. բանակալութեան մէկ քանի թափթփուքներու հետ գաղանի լրագիր կը տպէ եղեր Բարիզի մէջ։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու թղթատարական Պելճիքայի նոր վերատեսուչը չաբաթ օրը Կ. Պոլիս պիտի ժամանէ։

ՌՈՒՍԱԿԱՆԱՑԻ երկու սեռէ վեց հարիւր զբօսաշրջիկներ, որոնց մէջ Հայեր ալ կային, երէկ Բէօսթէնճէ վերադարձան։ Շոգենաւը ճամբայ չելած, կրթական նախարարին կողմէ Տէրվիշ Հիմա էֆ. բանակոսութիւն մը արտասանեց՝ յիշելով երկու երկիրներուն միջեւ եղած բարեկամական կապերը։ Զբօսաշրջիկներէն մէկն ալ միեւնոյն իմաստով պատասխանեց։

ՌՈԲԱՑԻ ոստիկանութիւնը կը ծանուցանէ թէ տեղւոյն ոստիկանութեան թափուր պաշտօններուն փափաքողները պէտք է ըստ օրինի աղերսագրով մը դիմեն Բերայի ոստիկանութեան։

ՆԵՂՈՒՑՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ.— Եւրոպական լրագիրներէ ոմանք քանի մը օրէ ի վեր դարձեալ կը զբաղին նեղուցներու խնդրով։ Հեռագրական գործակալութիւններն ալ երէկ կը ծանուցանէին թէ միջազգային Դեսպանախորհուրդի մը մէջ պիտի յուզուէի այդ խնդիրը։ Լաթիւրիի խմբագիրներէն մէկը արտաքին գործոց նախարարութեան դիմած է, հասկնալու համար թէ ո՞ր ասիճանի ստոյգ էին այդ լուրերը։ Արտաքին գործոց պաշտօնատան կողմէ եղած հաւաստումներուն նայելով, այդ մասին դեսպանատունները ոչ է առաջարկ չեն ըրած Բ. Դրան։

ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒՄԻՆԻ ՄԷՋ.— Եւրոպական մամուլը կը զբաղի Եէմէնի խնդրով։ Սակայն լրագիրներուն մեծ մասը լաւատես են այդ մասին։ Աւստրիոյ արտաքին գործոց պաշտօնատան օրգան Ֆրեմտենպլաթ այդ հրատապ խնդրին վրայ խօսելով՝ կը խստովանի թէ Թուրքերը ի՛նչ դժուարութեանց պիտի հանդիպին, այդ հեռաւոր երկիրներուն մէջ անդորրութիւնը վերահաստատելու համար։ Միւս կողմէ վիէննական թերթը համոզում կը յայտնէ որ օսմ. կառավարութիւնը պիտի յաղթէ դժուարութեանց, պատժելով ապստամբները։ Եւրոպական գրեթէ բոլոր դակ մամուլը այդ կարծիքը կը յայտնէ։

ՀԱՄԻՏԻՆ ՄՏԱՑԻՆ ՎԻՃԱԿԸ.— Սելանիկէն Օսմ. Լոյսի կը հեռագրեն առջի օրուան թուականով.— «Ապտ-իւլ-Համիտի մայրային վիճակին վրայ արտակարգ զրոյցներ կը շրջին հոս։ Կ'երեւայ թէ Համիտ անքուն գիշերներ կ'անցնէ, և անհեթեթ խօսքեր կ'ընէ, որով ինքզինքը կը մեղադրէ, այդքան աճապարանքով գործած ըլլալուն համար։ Այդ զրգռուած վիճակը և անկէ առաջ եկած անքնութիւնը մեծապէս տկարացուցած են գահընկէց վեհապետին առողջութիւնը։»

ՑՈՒՆԱՑ Պատրիարքարանի պատուիրակութիւնը, Խառն ժողովի որոշման համաձայն, երէկ նորէն Բ. Դուռ գնաց և տեսակցութիւն մը ունեցաւ Եպարքոսին հետ։ Պատուիրակութիւնը գանգատեցաւ այն հալածանքներուն համար որոնց կ'ենթարկուի յոյն տարրը Թուրքիոյ զանազան կողմերը։ Եպարքոսը չափազանցուած գտաւ Ցունաց Պատրիարքարանին տրտունջները և բազմիրիւ լեղուն կառավարութեան համար նախատական, սակայն խոստացաւ հարկ եղած ընել։

ՕՍՄ. ՆԱԻԱՏՈՐԸ.—Ծովային նախարարութիւնը հրաման ղրկեց Մէրմէրիս գտնուող օսմ. նաւապաժնին՝ Պէրութ երթալու։

ԳԵՐՄԱՆ կառավարութեան արտօնութեամբ, մէկ քանի գերման սպաներ ներկայ պիտի գտնուին Դ. զօրաբանակի ռազմափորձերուն, որոնք յառաջիկայ աշնան տեղի պիտի ունենան Բումէլիի մէջ։ Ցօն տէր Կոլց փաշա ալ, որ ներկայ պիտի ըլլայ այդ ռազմափորձերուն, տեղեկագիր մը պիտի պատրաստէ այն գիտական յառաջդիմութեանց մասին զորս օսմ. բանակը իրագործած է վերջերս։

ՆԷՃՄԻ ՄԷՋ.— Իպն-իւս-Սաուտի և Իպն-իւլ-Բէշիտի կուսակիցները սկսած են ճակատամարտ մղել իրարու դէմ։ Երկու կողմէն ալ կորուստները մեծ են։ Տակաւին յայտնի չէ թէ այդ երկու ցեղապետներէն ո՞րը յաղթական եղած է։ Արաբ ցեղերը զսպելու համար Նէճմ ղրկուած օսմ. զօրքերը բուռն յարձակում մը գործած են ապստամբներուն վրայ։ Արաբ ցեղերը չկարենալով դիմադրել զինուորներու յարձակման, մեծ մասամբ անապատ խոյս տուեր են։ Բայց չփախչողները կը նեղեն զօրքերը, երբ տեղին դիրքը նպաստաւոր ըլլայ ծուղակներ լարելու։ Պարսի կուսակալը խնդրած է որ երկու վաշտ օգնական զօրք ղրկուի։

ՈՉ-ԻՍԼԱՄՆԵՐՈՒ ԶԻՆՈՒՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ.— Սելանիկի կուսակալութեան ենթակայ գաւառներէն և գաւառակներէ ոմանց մէջ պատրաստուած են 20էն 26 տարու եղող ոչ-իսլամներու ցուցակները՝ զինուորագրութեան համար։ Սելանիկ կեդր. գաւառն ալ մէջը հաշուելով, 12 տեղերու մէջ ոչ-իսլամ նոր զինուորներու թիւը կը հասնի 13,000ի։ Հիմա Սելանիկ քաղաքին և շրջականերու ցուցակները կը պատրաստուին։ Ոչ-իսլամներու թիւը, որոնք 20էն 26 տարիքը ունին, 5500 կը հաշուուի։ Արձանագրուած 19,000 հոգիներուն վրայ պէտք է աւելցնել նաեւ անոնք որ զինուորական ծառայութենէ զերծ են հիւանդութեան կամ ուրիշ պատճառներով։ Մնացեալը զօրանոցներուն մէջ պիտի կատարէ իր զինուորական ծառայութիւնը։ Բանակին հրամանատարը հրաւիրած է տեղական իշխանութիւնները՝ կարելի եղածին չափ շուտ իրեն հաղորդելու զինուորագրութեան ցուցակները։ Նոր օրէնքի մը համաձայն, որով զինուոր պիտի գրուին նաեւ 1299—1304 տարիներու զինուորական կարգերը, 20 տարեկանը անցած ամէն Թուրքիացի ենթակայ է զինուորական ծառայութեան։

ՆՈՐ ԱՌՔՍՈՐԱՆՆԵՐ.— Պատերազմական Ատատին որոշումով, այսօր 40 հոգի պիտի աքսորուին Միտիլլի, Հռոդոս և Իզմիր։

Ռ. ԴՈՒՌԸ հրամաններ յղեց, փութացնելու համար Տէրսիմի և Համիտիներու ապստամբութեանց դէմ ձեռք առնուած զսպողական միջոցները։

ՀԱՅԻՆ ԳԻՆԸ.— Մեծ ժամանումներու հետեւանքով, ալիւրին գինը նոր ան-

կում մը կրած ըլլալուն, հացին գինը գեղչելու մասին որոշում մը պիտի արուի։

ՀԱՑԱՌՈՒՄՈՎ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆՆԵՐՈՒՆ. — Մերձաւոր հաշուով մը, Պետութիւնը 500,000 ոսկի պիտի վճարէ «Դատրо»էն դուրս մնացած կառավարական պաշտօնեաներուն՝ իբր հատուցում, առանց հաշուելու հանգստեան թոշակները։ Կառավարութիւնը այդ հատուցումները կ'ընէ պատրաստուած կանոնագրին համաձայն։ Նախարարութիւնը երէկ սկսաւ այդ հատուցումները ընել։

ԱՆԱՌՈՒԼԸԻ երկաթուղիին 32րդ շաբթուան հասոյթը իւրաքանչիւր քիլոմեդրի սապէս է. — Հայտար-Փաշա Էնկիւրի գիծ (578 քիլոմեդր) 11,280 ֆր., անցեալ տարիէն 2,271 աւելի և միւս շաբաթներէն ալ 726 աւելի։ Իսկիշէհր-Դոնեայի գիծ (445 քիլոմեդր) 4,329, անցեալ տարիէն 745 պակաս և միւս շաբաթներէն ալ 113 պակաս։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱԶԱՏ ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

*Այս միջոցիս, օսմ. աղատութենէն օգտուելով, Պոլիս թափած են տարօրինակ տիպարներ, մեծ մասամբ ուսուցիչ, հասարակական գործիչ, մանկավարժ Հայրն։ Իրենց գլխաւոր կայանը, ուսուցչական գործակալութեանց գրասենեակներէն յետոյ, լրագիրներու խմբագրատուներն են, որով քաղցր պատեհութիւնը կ'ունենանք գրեթէ ամէն օր ընդունելու անոնցմէ մէկուն կամ միւսին այցելութիւնը։ Ընդհանրապէս նիհար են, թխադէմ, և իրենց աչուքներուն տենդափայլ ցոլմունքը ցոյց կուտայ տառապանքը զոր ապրած են, տարիներով, Անատոլուի խորերը, մահացընող բռնակալութեան մը խորչակին տակ։ Զնտաններու մութ խորերէն դուրս ելլող. կալանաւորի տարտամ և ապշահար երեւոյթը ունին։ Կովկասէն ալ կան, երկար մպզերով, ընկերվարականի անխոյթ և երազկոտ շարժուձեւերով, բայց աչուքներնին յուսահատութենէ շլմորած։ Եւ զարմանալին ան է որ մեծ մասամբ ահադին յաւակնութիւններով լեցուած են։ Իրականապէս ապրուստի մը հայթայթումին համար եկած ինկած հոս, ընկերային կարգերը յեղաշրջելու առաքելական բարձր կոչումին նուիրուած կը յայտարարեն ինքզինքնին։ Առ նուազն՝ բոլորն ալ գրագէտ են։ Շուչիէն ծերունի մարդ մը ինկաւ անցածները խմբագրատուն. առաջին գործը եղաւ յայտարարել ինծի թէ գրագէտ է ինքը և աքանչելի բաներ կը գրէ. տակաւին իմ կողմէս առանց քաջալերուելու, ձեռքը գրպանը տարաւ՝ ծանուցուած գրական գոհարները դուրս հանելու. վտանգը նախագուշակելով՝ կեցուցի ձեռքը. «սրանց փոխարէն փող եմ պահանջում» մը նետեց երեսիս։ Քաղցրութեամբ համոզեցի փախստականը որ միանգամ ընդ միշտ յօդուածի հարցը փակէ, և չիմակէ չիտակ ըսէ թէ ի՞նչ է ուզածը. և իրականութեան գալով՝ հէք մարդը յայտնեց թէ անօթի է և դրամ չունի։ Ձար ճարակ ընելով բան մը հաւաքեցինք և ճամբեցինք այդ «գրագէտը»։

Պարսկաստանէն հանողներ ալ կան։ Դեռ վերջերս, ճեպ ճերմակ հագուստներով սեւուլիկ մարդ մը ներս մտաւ. Պրաղիլիացի կարծեցի. ամերիկեան պամպուներէն դուրս կ'ելլար կարծես. ոտքը տրեխներ անցուցած էր։ Վերջին ծայր նիհար։

—Ուսուցիչ եղել եմ Դաւրիզում, յայտարարեց։

Պարսկաստանի խառնաշփոթութիւններէն ձանձրացած՝ հոս կուգար. ամուսնացած էր և մանկավարժութիւն գիտէր։ Շատ չէր խօսեր. կարողութիւն չունէր. խնդրեց որ իրեն պաշտօն մը հայթայթենք, դպրոցի մը տեսչութիւնը, գաւառին մէջ. Դաւթեան գործակալութիւնը մատնանշեցի իրեն։

—Արդէն եղել եմ Դաւթեանի մօտ, բաւական մարդը վերջին ծայր յուսահատութեամբ։

Եւ իր շեշտէն հասկցայ թէ Դաւթեան գործակալութիւնը, անգործ ուսուցիչներուն այս յետին ապաւէնը, չա՛տ բան կորսնցուցած էր իր հրապոյրէն։

Զմոռնամ ըսելու որ Պոլիս հասնող այս մանկավարժները մեծ մասամբ կեդրոնականին աչք ունին։ Կ'ենթադրեմ որ տնօրէն Պ. Նալպանտեանը կամ Խնամակալութիւնը բաւական բան կը քաշեն կոր այս անակնկալ և գլխուցաւ թեկնածուներէն։

Ասոնցմէ մէկուն այցելութիւնը վայելեցի քանի մը օր առաջ։ Թիսրակ, ծաղկաւեր դէմքով երիտասարդ մը, ոչ-կով կասակայ. կարծեմ Պրուսայէն կը հասնէր։ Նստիլը և խօսելու ոգիլը մէկ եղաւ։ Մանկավարժութիւն, գիտութիւն, մաթէմաթիք, իմաստասիրութիւն, Սոկրատ, Արիստոտէլ, գրականութիւն խառնափնթոր հեղեղի մը պէս վրանիս թափեց։ Ի վերջոյ յայտարարեց թէ ինքը երկար տարիներէ ի վեր լռիկ կը պատրաստուէր գրականութեան և գիտութեան. յանկարծ հրապարակ պիտի գար՝ ամէն բան յեղաշրջելու համար և առաջինը պիտի ըլլար գրականութիւնը գիտութեան հետ հաշտեցնող. ամէն մարդ պիտի զարմանար, ապշէր։ Աւետեց հոն մեզի թէ նախ Արեւելքը պիտի օժտէր իր առաջին յօդուածովը. այսպէսով պատմական դեր մը կատարել տալ կ'ուզէր Արեւելքի։ Մէկ շունչով լփրտուած այս բարբանջանքներէն յետոյ՝ մարդը աշնութիւնը ունեցաւ վերջապէս մեկնելու, խոստանալով վերադառնալ։ Եւ արդարեւ երկու օր ետքը տնկուեցաւ նորէն. խոստացուած գրութիւնը բերած էր։

—Ասոր վճարել պէտք է, հա՛, ըսաւ տիրականօրէն։

Այդ առթիւ էր որ աւետեց մեզի թէ կեդրոնականի գիտութեանց ճիւղին քանտիտա ներկայացած էր։

—Ուրախ ենք որ, ըսի, ձեզի պէս կարող ուժ մը մուտ կը գտնայ Թրքահայոց առաջին կրթական հաստատութեան մէջ։

Մարդը, ուռեցած, ժպտեցաւ։ Խոստացայ յօդուածը աչքէ անցունել և պատասխան մը տալ իրեն։

—Ասոր վճարել պէտք է, հա՛, որոտաց նորէն։

Անտանելի սկսած էր դառնալ։ Աչքէ անցուցի յօդուածը։ Անկարելի շղոյրթանութիւններու հիւսք մը էր, լեփ լեցուն լեզուական, ուղղագրական, քերականական սխալներով։ Բնականաբար հետեւեալ առտուն երբ ներկայացաւ այդ մարդուկը, կամացուկ մը իրեն երկարեցի յօդուածը՝ յայտնելով որ ոչ միայն կարելի չէր հրատարակել զայն դրամի փոխարէն, այլ և նոյն իսկ եթէ ինք դրամ տար։ Կրնաք երեւակայել խեղճին սրտմտութիւնը. «Պէտք է ջնջել այս մամուլը և նոր մամուլ մը հաստատել, կ'ըսէր. ու ե՛ս պիտի ըլլամ այդ գործին նախաձեռնարկը։»

Այս անգամ, հարկ եղաւ դուռը ցոյց տալ մեր տաղակալի հիւրին։ Այդ թափով արդեօք չունէր կեդրոնական առաւ։ Ցաջողութի՛ւն իրեն։

Մեր ցեղին չփոթութեան և թշուառութեան նշաններն են ասոնք։ Բռնապետութեան մահացու կերպով երկար շրջան մը ոչ միայն մեր նիւթական անսկզբութիւնը պատրաստեց, այլ և մտաւորական կոտրատած թափած սերունդ մը առաջ բերաւ, լիովին անկարող ձեռնարկելու վերանորոգութեան գործին, որուն կը կարօտինք՝ մեր ցեղին կրթական, բարոյական, գիտական ու տնտեսական բարձրացումին համար։ Դերագոյն և հզօր ճիգ մը պէտք է այդ արդիւնքը ձեռք բերելու համար ազատութեան ներկայ շրջանին, որպէս զի հայ տարրը իր արժանաւոր դիրքը կարենայ գրաւել ցեղային մրցումի թատերաբեմին վրայ, որ օսմանեան աշխարհն է։

ԵՐՈՒԽԱՆ

ԹՈՒՐՔԻՍ ԿԱԽԱՂԱՆԻ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԱԾ ԱՏԱՆԱՅԻ ՄԻՋ. — *Այսօրուան Իքթիհատի մէջ կը կարդանք.* «Ատանայի Պատերազմական Ա. Ատեանը նկատելով որ Ատանայի մէջ ապրիլ 1էն սկսեալ երկու օր տեւող խռովութեանց միջոցին կարգ մը պարագլուխներ Սիսի կեդրոնը և Ապտի օղլու գիւղը այրած, բնակիչները սպաննած և գոյքերը թալնած են, և ապրիլ 3 ուրբաթ օրը, ժամը 7ին ատենները, բաց ի քանի մը հոգիէ, Ապտի օղլը գիւղի բնակիչները ամբողջովին սպաննած ու գիւղը կրակի տուած են, հետեւեալ պատիժները սահմանած է ատոնց համար.—

Քիպարզատէ Ահմէտ	Մահու	պատիժ
Իսմայիլ	»	»
Տէլի Ահմէտ	»	»
Ազմի Պին Համզա	»	»
Ալի Վէյսի	»	»
Ապտուլլահ Լաթիֆ	»	»
Սիւլէյման	»	»
Բէշիր Զաֆուշ	»	»
Եուսուֆ Զաֆուշ	»	»
Պաղճի Խալիլ Զաֆուշ	»	»
Կէօրմիշ	15 տարի բանտարկութեան	
Իսմայիլ Պին Ալի	»	»
Տէմիրճի Ահմէտ	»	»

ԼԱԲՆԱԴԱՑԻՆ (Կիպրոս) կը գրեն մեզ թէ նոյն կղզին ապաստանող գաղթական Հայերուն մէջ յուսահատութիւնը օր ըստ օրէ սաստկանալու վրայ է՝ Կիլիկիոյ մէջ կացութիւնը հետզհետէ ծանրանալուն պատճառաւ. այս օրերս բաւական թուով մարդիկ հանրագրութիւն մը կը պատրաստեն եղեր տեղւոյն ռուս հիւպատոսին միջոցաւ Ռուսիոյ Զարէն խնդրելու համար որ ընդունի իրենց ռուսդաւանութեան առաջարկը և ժամ առաջ Ատանայի մէջ ռուսական եկեղեցի մը հիմնի՝ իսկոյն պաշտամունքի սկսելու համար. այսպէսով այդ խեղճերը կը յուսան վայելել ռուսական պաշտպանութիւնը, որուն այնքան բարիքները կը տեսանեն կովկասի Հայերը այնքան տարիներէ ի վեր։ Պատրիարքարանի ուշադրութիւնը կը հրաւիրենք այս խնդրին վրայ։

Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻՆ ԴԻՄՈՒՄՆԵՐԸ. — Ս. Պատրիարք Հայրը, հետը ունենալով Քաղաքական Ժողովի Ատենապետ Ստեփան էֆ. Գարաեան և Ցարութիւն էֆ. Շահրիկեան, Բ. Դուռ գնաց տեսակցելու Եպարքոսին և ներքին գործոց Նախարարին հետ։ Հիւմի փաշայի հետ տեսակցութիւնը կարճ տեւեց, վասն զի Հիւմի փաշա Կայսեր հետ Պրուսա ուղեւորելուն պատճառաւ ճամբու պատրաստութիւններով զբաղած էր, որով Ս. Պատրիարք Հայրը գնաց ներքին գործոց Նախարար Թալաթ պէյի մօտ։ Տեսակցութիւնը գլխաւորապէս դարձաւ Զէյթունի վերջին միջադէպին վրայ. Մարաշի Պատերազմական Ատեանը խստիւ կը պահանջէր 40 Զէյթունցիներուն ձերբակալումը, որոնք լեռը ապաստանած էին՝ չձերբակալուելու համար։ Այս պատճառով՝ զանոնք հեռապնդելու համար ղրկուած զինուորները ճամբան հանդիպածնին կը բռնէին կը ծեծէին։ Սարսափը կը տիրէր դաշտի գեղացիներուն մէջ։ Նոյն իսկ հայ երիտասարդ մը գնդակով վիրաւորուած է։ Գիւղացիները հաց և ապրուստ ճարելու համար չեն կրնար շրջականները ելլալ և փակուած են իրենց տուներուն մէջ։ Թալաթ պէյ կարդալով Ս. Պատրիարք Հօր ներկայացուցած հեռագիրները, անմիջապէս հեռագրով հրամայեց Մարաշի Պատերազմական Ատեանին որ Զէյթունի վրայ ղրկուած զօրքերը ետ քաշուին, աւելցնելով նաև թէ կառավարութիւնը մօտ օրէն այդ Զէյթունցիները պիտի յանձնէ Պատերազմական Ատեանին։ Ս. Պատրիարք Հայրը ներկայացուց նաև Ատանայի մէջ նոր դատապարտուած չորս Հայերուն խնդիրը, որու մասին նպաստաւոր կարգադրութիւն մը խոստացաւ։ Ն. Սրբազնութիւնը նախաբարին հաղորդեց նաև Արմաշի անտառին խնդիրը, մուհաճիրներուն ոտնձգութիւնը աղգապատկան հողերու վրայ. Նախարարը իսկոյն հեռագրով հրամայեց տեղւոյն միւտիրին որ անմիջապէս մուհաճիրներուն կողմէ գրաւուած գետինները վանքին վերադարձուին, յարձակման հեղինակները պատժուին և անսասողները շղթայակապ Պոլիս ղրկուին։ Ս. Պատրիարքը շնորհակալութիւն յայտնեց և մեկնեցաւ։

ԱՏԱՆԱՅԻ Պատերազմ. ատեանը տասնրհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Ատանայի ոսկերիչներու շուկան հաստատուած Աստուր Մկրտիչեան անուն ոսկերիչը, որ Ատանայի դէպքին ատեն իմամ Նուրի էֆ.ն տանց կանխամտածութեան սպաննած էր։

ՀԱԼԷՊԻՆ ԼՈՒՐԵՐ. — Հալէպէն օգոստոս 10 թուով հեռաւեալը կը գրեն Լա Թիւրքիի. «Հանրային ապահովութիւնը աննախանձելի վիճակ մը ունի և արմատի գինը հետզհետէ կը բարձրանայ, որով ժողովուրդը անհանդուրժելի կեանքի մը մատնուած է։ Քաղաքին մէջէն անցնող միակ գետակին ջուրը իր ճամբէն դարձուած է, բրինձի արտերը ոռոգելու համար, այնպէս որ քաղքին բոլոր պարտէզներուն մէջ ո՛չ բանջարեղէն կայ և ոչ ալ պտուղ։ Վաճառականութիւնը կայուն վիճակ մը ունի ճամբաներու անապահովութեան պատճառաւ։ Քաղաքին բնակիչները, որոնք նիւթական խիստ անձուկ դրութեան մէջ կը գտնուին, ներքին գործոց նախարարութենէն խնդրած են կուսակալին, ոստիկան-զինուորներու հրամանատարին, ռազմական տեսչին պաշտօնանկութիւնը։ Անտիոքի մէջ քանի մը երեւելիներ ձերբակալուեցան։ Մարաշէն Ամերիկա գաղթողներուն թիւը 60ի կը հասնի։ Պատերազմական Ատեանը մշտնջենական բանտարկութեան դատապարտած է 18 հոգի, նախկին միւթէսարրիֆին սպանութեան գործին առթիւ։ Դատապարտեալներուն մէջ կը գտնուի հայ երեւելի մը, Աւետիս Խրլաբեան, որ երկուքուկէս ամսուան բանտարկութեան դատապարտուած է։»

ԳՈՂԱՆԷՆ (Սիս) կը հեռագրեն Պատրիարքարան թէ վերջին դէպքերու միջոցին 800 տեղացի Հայեր սպաննող և թալլող ոճրագործները, որոնք ձերբակալուած էին, նորէն ազատ ձգուեր են։ Ժողովուրդը յուսահատութեան մատնուած է։

ՈՐԲԱԽՆԱՄ ՄԱԲՄԻՆԸ, որ վերջերս կազմուեցաւ Ազգ. Վարչութեան կողմէ, երէկ առտու Նիստ գումարեց Ս. Պատրիարք Հօր Նախագահութեանը ներքեւ և խորհրդակցեցաւ Ատանա և Հալէպ բացուելիք Որբանոցներուն մասին։ Որոշեց մօտ օրէն Ատանա ղրկել Խաչատուր էֆ. Դուզեանը՝ տեղւոյն մէջ բացուելիք Որբանոցներուն անօրէն կարգելով զինքը։ Դնել Վ. Գալէմքեարեանի հետ, որոնք օգաւէտ և տնտեսական, առողջապահական ու այլ և այլ դիւրութիւններ ընծայող վայրեր պիտի որոշեն այդ որբանոցներուն համար։

ՄՈՒՇ. Առաջնորդ Խարխանեան վարդապետ դէպ ի Էջմիածին ճամբայ ելեր է թէ՛ կաթող. Օծման ներկայ գտնուելու և թէ եպիսկոպոսանալու համար։

ՊԱՐՏԻԶԱԿԻՆ երէկի թիւով կը գրեն մեզ թէ Տ. Մկրեան աւագ քահանան, որ 15 օրէ ի վեր իր ծննդավայրը Պարտիզակ կը գտնուէր, ծանրապէս հիւանդ է և մասնաւորաբար կը տառապի միզարգելութենէ։ Զինքը դարմանող բժիշկներն են Ազգ. Հիւանդանոցի ներքին բժիշկ Տօքթ. Դաւիթեան և Տօքթ. Տ. Ստեփանեան։ Վիճակը մտահոգութիւն կը պատճառէ։

ՄԱԼԱՏԻԱ կը հեռագրուի Պատրիարքարան թէ Հաճընի առաջնորդ Ներսէս վրդ. Դանիէլեան Ճէպէլը Պէրէքէթի մէջ գտնուող Էրզրումի բանտը փոխադրուեր է հսկողութեամբ։

ԱԶԳ. ԵՐԵՍՓ. ԺՈՂՈՎԸ այս ուրբաթ նիստ պիտի գումարէ Ղալաթիոյ Խորհրդարանին մէջ՝ որոճալու համար իր յաւիտենական օրակարգին վրայ։

ՕՐԻՆԱՑ Սինօդին քարտուղար Պ. Աբոսթոլոս՝ գործակատար Իբքիսէս էֆ.ի հետ Ս. Պատրիարքին այցելեց երէկ, Պաղեստինի ամուսնական դատին համար խորհրդակցելու, բայց զանիկա հոն չգտնելով մեկնեցաւ՝ այցելելէ յետոյ Մայր եկեղեցին և յարակից տաճարները։ Հինգշաբթի վերջին պիտի այցելեն, Պատրիարքին հրաւէրովը։

ՎԱՆԷՆ կը հեռագրեն Ազատամարտի թէ Ամբաստանիչ Ատեանը անմեղ ճանչնալով Քաղաքական Ժողովի ատենապետ Նչան էֆ. Գալֆեանը անպարտ արձակեր է զայն, մինչդեռ միւնոյն խնդիրով ամբաստանուած Աղթամարի Ժողովին դիւանադպիր Յովսէփին և Շատիկեան Դէորգին համար եղեռնական յանցանքով դատի ենթարկուելու որոշում տուեր է։

ՆԱՄԱԿ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ. — Պատուական թերթիդ 7151 թուովը գրուած էր թէ «Միլիոնատէր մը այցելած է Վառաչապուհ քհն.ին ի Բարիզ և խոստացած է իր հարստութիւնը ազգին կտակել։ Ուրիշ քանի մը հարուստներ ալ իրենց հարստութիւնը պիտի բաղդեն անոր նուիրելիք միլիոններուն վրայ» եւն. եւն.։ Կը փութամ պաշտօնապէս հերքել այդ սուտ զրոյցը. ո՛ր և իցէ միլիոնատէր չէ՛ այցելած ինձ և ո՛չ ոք խոստացած է ինձ՝ միլիոնները ազգին թողուլ. այս տեսակ անհիմն տարաձայնութիւններ որքա՛ն վնասակար են այս պահուս, քանի որ բիւրաւոր Հայեր անօթութեան ճանկերուն մէջ կը մաշուին յուսաբեկ։ Այս զրոյցին վրայ է անուշադիր, որ քանի մը Հայ ուսանողներ Բարիզ փութացած են և եկեղեցւոյ դուռը ամ առաջ՝ ողբալի վիճակի մէջ։ Խնդրեմ, հաճեցէք յայտարարել ի գիտութիւն և ի զգուշութիւն մերայնոց։

Հոգ. հովիւ Հայոց Բարիզի
ՎՌԱՄՇԱՊՈՒՀ ԱՒԱԳ-ՔՀՆԵՑ.

13/26 օգոս., Հայոց եկեղեցի Բարիզ

Ծ. Խ.— Մենք, ինչպէս ուրիշ թերթեր, այդ լուրը քաղած էինք ժամանակէն. հետեւապէս լուրին պատասխանատուութիւնը անոր կը պատկանի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ ՈՒՍՈՒՄՆ. ԽՈՐՀՐԴՈՅ. — Ազգային կեդր. Վարչութեան Ուսումն. Խորհուրդս մասնաւոր դասընթացք մը հաստատած ըլլալով այն ուսանողաց համար որ Իտատիէ ինչպէս նաև Զինուորական և Քաղաքային բարձրագոյն վարժարանները մտնել կը փափագին, կը հրաւիրէ յիշեալ ուսանողները ներկայ ըլլալ յառաջիկայ օգոստոս 21ին Բերայի Արհեստանոցի սրահը, առաւօտեան ժամը 2ին, իրենց հետ ունենալով իրենց Օսմանիէ թէզքերէն, դպրոցական վկայագիրը, բարի վարուց վկայագիրը, և դպրոցը մտնել ուզողնին յայտնող գիր մը իրենց ստորագրութեամբ։ Անհրաժեշտ է որ դիմողները գոնէ նախակրթարանի շրջանաւարտի կարողութիւն ունենան։

Դիմողները պէտք է իրենց հետ ունենան թուղթ, գրիչ և մելան։

Ի դիմաց Ուսումնական Խորհրդոյ
Վ. Ատեղաղիրք — Ատենապետ
ՏՕՔԹ. Ե. ՄԱՍԻՍ — Ա. Ց. ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՑՐԻՑԷ

Ազգ.— Սուլթանին Պրուսա ուղեւորութեան առթիւ, Շիրքէթը մասնաւոր երթեւեկ մը հաստատած է Կ. Պոլսոյ և Մուտանիոյ միջեւ։ Այդ երթեւեկին յատկացուած է 46 թիւ շոգենաւը, որ կայսեր Պրուսա բնակած միջոցին, ամէն առտու, ժամը 2ին (Ք. Թ.) Ղալաթիոյ քարափէն ճամբայ պիտի ելլէ դէպի Մուտանիա, և հոնկէ պիտի մեկնի իրիկուան ժամը 9ին։ Եթէ ճամբորդները շատ ըլլան, ուրիշ շոգենաւ մը ալ պիտի յատկացուի։ Երթուդարձի տոմսակը 40 ղրուշ է առաջին կարգի համար, 25 ղրուշ՝ Բ. կարգի համար։ Առաջին օրը գնուած տոմսակ մը կրնայ ընդունուիլ երկրորդ և երրորդ օրն ալ։ 3—1

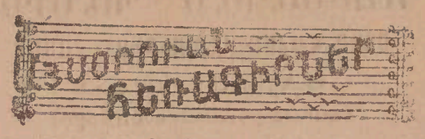

ԱԹԻՆԵՔ, 31 Օգոս.— Գենդապետ Լաբաթիոթիս պատերազմական նախարար անուանուած է։ Լրագիրները կը բողոքեն օտար լրագիրներու տարաձայնած այն լուրերուն դէմ, որոնք զինուորական շարժումը արքայական գերդաստանին դէմ ուղղուած կը նկատեն։ Հելլէնական լրագիրները ի վեր կը հանեն բանակին և ժողովուրդին հաւատարմական զգացումները։

ԲԵՂԳԵՐՍԳՈՒՐԻ.— Արտաքին գործոց պաշտօնատունը Դաւրէժէն լուր առած է թէ Սաթթար Խանի կուսակիցները յարձակում գործելով ռուսական հիւպատոսարանի երկու պաշտօնեաներուն վրայ, զանոնք քաշքշտելով տարած են Սաթթար Խանի բնակարանը։ Անոնց ազատ արձակումը ձեռք բերելու համար, երկար բանակցութիւններ կատարուած են հիւպատոսին հետ։ Դաւրէժի նոր կուսակալ Մուխպիր Սալթանէտ Դաւրէժ հասած է. Ռուսերուն ձեռքը գտնուող բոլոր Պարսիկները անարգանձնուած են։

ԼՈՆՏՈՆ.— Թսրմզ կ'ապդարարէ Հելլէններուն՝ արքայական գերդաստանին չդպչիլ. քանի որ միջազգային յարաբերութեանց տեսակէտով նպաստաւոր է անոր գոյութիւնը։ Մնաց որ՝ կորովի ձեռքով մը կը վարէ երկիրը, շատ մը փոթորիկներու մէջէն անցընելով զայն։

ԼՈՆՏՈՆ.— Արքունական շրջանակներուն մէջ բնաւ տեղեկութիւն չունին Անգլիոյ արքայական գերդաստանին Կ. Պոլիս ուղեւորութեան ծրագրէն, յառաջիկայ ապրիլ ամսուն, լուր մը զոր հաղորդած էին քանի մը գերման լրագիրներ։

ՕՕԹԻԷՐՏԱՄ.— Երէկ քոլէրայէ երկու նոր դէպքեր պատահեցան։

ՊՐԻՍԷԼ.— Դեռատի աղջիկ մը Ֆլէնուլի մէջ քոլէրայէ բռնուած է։

ԱԼԵՔՍԱՆԴՐՈՎՍՔ.— Մեծ հրդեհ մը Բրիվօրօկի մէջ մոխիր դարձուցած է 450 տուն։ Վնասները մէկ միլիոն ռուպլիի կը հասնին։ 5000 հոգի անապաւէն մնացած են։

Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանի ազգը կարդալ Դ. երես։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ,	Օգոս. 18/31	
Սոմ.Գանձ. Մթացեալ 4 %	Օ. Ո.	103 35
Ամենէն բարձր գին	»	103 36
Ամենէն վար գին	»	103 30
Բուսմելի Երկաթուղի գաց	ֆր.	176 75
Ամենէն բարձր գին	»	176 75
Ամենէն վար գին	»	176 25
ԹԱՑՈՒՄ,	Օգոս. 19/1 Սեպտ.	
Սոմ. Գանձ. Մթացեալ 4 % Բ.Դ.	Օ. Ո.	103 32
» » » ժամկ 5ին	»	103 32
Բուսմելի Երկաթուղի	ֆր.	177 —
» » ժամկ 5ին	»	177 12
Գաբաթ Գ. Գոլոշ	»	434 —
Սնտա. Երկթ. Գաբաթ. Ա. տեսակ	»	523 —
» » » Բ. տեսակ	»	520 —
» » բժշկարան	Ռ. Ռ.	14 57
Շիրքէթի Խաչրեկ	»	— —
Շիրքէթի Խաչրեկի Հոսանք	»	1 25
Սոմ. Ազատ. Ընկ.	»	4 40

Ի Լ Ա Ն

(Ռօսբա վէ Թէլէկրաֆ Նէզարէթի)

*Եէնի ճամի Բօսֆանանէսի տէրունինին զէմին վէ պիրինճի գաթտա 1535 մէթրօ միւրապաա տուվարլարը մէրմէր պատանարյա իւչ տէֆա պատանա խոլիմէսի վէ կիւնաէլիք զէմին վէ պիրինճի գաթ վէ 170 մէթրօ թուլ թավանլարը քէնարլարրյա բարմագլիքլարը վէ 229 մէթրօ միւրապաա օլարագ ինկիլիզ զէպիրիյէ ամէրիգան նէֆթի վէ ինկիլիզ իւսթուգճինէն մանուլ պոյա իւչ իւչ տէֆա թէլվինի վէ մէրմէր տիրէք վէ պասամաքլարը բէրաբաթը վէ խիթամ ամէլիաթը մաթլուպէ վէ շէբայիթէ մուվաֆիգ օլտըղը միւտիրիյէթը ումումիյէ միմարընա պատէլիաստիք պէտէլի թէվիֆէ օլունմագ իւզրէ մէվգբի մբունագասաեա գօնուլտըղընտան թարիպ օլանլարը միւտիրիյէթ վէզնէսինէ 100տէ 10 թէէմինաթը նագտիյէ պիլիթա ալաճագլարը մագպուզ վէ եախսատ Տէրսաասանէթ Թիճարէթ Օտասիյէ մուգավէլաթը մուհարիրլիյինտէն մուսատագ քէֆիալէթնամէսի սօն վէ գաթի ֆիյաթը եաղաճաղը միւմթազ բուսուլաեը պիր զարֆա վաղ վէ իւզէրինի թէմիր իտէրէք չէնրի հալը բումինին 24ընճը բաղար էրթէսի կիւնի սաաթ 9ա գատար թէլէկրաֆ վէ Բօսֆա միւտիրիյէթը ումումիէսի մէճլիսինէ կէթիրմէլէրի վէ եէվմը մէզքիւրտէ զարֆլար աչըլարագ իւչ կիւն սոնրա տէրսիյան իտիլմիշ օլան ֆիյաթ վէ թէքլիֆ պիթթէագիգ վէրիլէճէգ գարարը գաթինին թալիպլերէ թէպլիգ օլունճաղը իլան օլունուր.

Ֆի 15 աղրիթօս 325

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱ

ՕՏԱՐ ՎԱՃԱՌԱԿԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ

BANQUE RUSSE

Pour le commerce étranger

Հիմնուած՝ 1871ին

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 30,000,000 ՐՈՒՊԼԻ

ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ՝ ԲԵԴԵՐՍԲՈՒՐԳ

ՏԵՂԱԿԱԼ ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ. — Քալաճնիքօֆի սակարան, Սենճայա հրապարակ եւ Վասիլի Օսդրօճ։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ՌՈՒՍԻՈՑ ՄԷՋ.— Աքքէրման, Արխանկէլ, Ասդրախան, Արմաւիր, Պաքու, Պալաքօվօ, Էքաթէրինօտար, Էլիզաւպէթկրատ, Իսմայիլ, Կէրսօն, Քիէֆ, Քօզլօֆ, Խօքանդ, Քրէմէնչուկ, Մոսկուա (Կավրիքով փողոցի մասնաճիւղով), Նիքոլայէվ, Նիժնի-Նովկորոտ, Նովօ, Նիքոլայէվսք, Նովօրոսիսք, Օտեսա, Օմսք, Բէրմ, Բօքրօֆքայա-Սլօպոտա, Բոլդավա, Ռիգա, Ռիասք, Ռօմնի, Ռիպինսք, Սարաթօֆ, Սիմֆիրոսք, Սէմֆէրօբոլ, Զիսթօբոլ, Թիումէն, Թոմսք, Վէլէքի, Ուսթիուկ, Վիաթքա, Վիննիցա, Վոլոկոա և Վոսնէսէնսք։

ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ՌՈՒՍԻՈՑ ՄԷՋ.— Ալէքսանդրիա (Խէրսոնի մէջ), Պոպրինէց, Եւրադօրի, Քաքօվքա, Նիքօբոլ և Սրօլա։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԻ ՄԷՋ. —Լոնտոն, Բարիզ, Ժընէվ և Կ. Պոլիս։

Ռուսական դրամատունը կը զբաղի դրամատան և սակարանի վերաբերեալ ամէն կարգի գործառութիւններով. նախավճարներ (avance) ապրանքի վրայ և քիմիսիօնով՝ վաճառում ապրանքի։ Խիստ նպաստաւոր պայմաններով վարձու կուտայ ամենալաստելի «Սէյֆ» դրամարկղներ։ Խնայողական Սնտուկ նպաստաւոր տոկոսով։

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

ՊԱՐՏԻԶԱՊ

Վարժարանիս յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի Դշ. սեպտ. 7 (Ն. Տ.)։ Թուրքերէնի և ֆրանսերէնի դասընթացքը աւելի զօրացնելու համար՝ ուսուցչական մարմինին վրայ աւելցուցած են Ս. էֆ. Սրենց և Զիա պէյ։

Դիշերօթիկներուն տարեթոշակն է 16 օսմ. ոսկի, կէսը մուտքի առեն և կէսը Մնունդին վճարելի։ Իւրաքանչիւր աշակերտ գանձապետին յանձնելու է 1 օսմ. ոսկի՝ գիրքի և ուրիշ դպրոցական պէտքերու համար. աւելցածը իրեն կը վերադարձուի տարիին վերջը։ Մնունդի կամ Զատկի արձակուրդին վարժարան մնացող աշակերտները 3 մէճիտ պիտի վճարեն։

Նամակատան միջոցաւ դրամ կամ ծրար պէտք է ղրկել Իզմիր, Կարապետ աղա Պողոսեանի հասցէին։

Աւելի տեղեկութիւններու համար դիմել Մր. Ս. Ռ. Բիթի, կամ վարժարանիս գործակատար Գրիգոր էֆ. Շահպազեանի Պայպըլ Հաուս, Կ. Պոլիս, ժամ 3½էն 5½ (Բ. Ե.) կամ Տնօրէնութեան՝ Պարտիզակ։

Բարձր. վարժարանի յարակից Ֆավրի կրթարանին տարեթոշակն է 12 ոսկի, որուն կէսը պէտք է վճարուի Սեպտ.ին, իսկ միւս կէսը Մնունդին։ 12 ոսկիէն պակաս վճարող աշակերտներ առանին գործերով պարապելով պէտք է լեցնեն սահմանուած 12 ոսկիի թոշակը։ Մուտքի առեն իւրաքանչիւր աշակերտ մանր ծախքերու համար պարտի վճարել 20 ղրուշ։ Աշակերտները միասին պէտք է բերեն անկողին, սաւան, փէշեմալ ևն.։

14—11

ԴՊՐՈՑԱՍԷՐ ՏԻԿՆԱՆՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ, ԳՈՒՄ ՃՍԲՈՒ

Դպրոցասէր Տիկնանց վարժարանը, որ բարոյապէս թէ նիւթապէս կը խնամուի համանուն ընկերութեան կողմէ, հաստատուած է Օրթագիւղի մէջ 1880ին, պարագաներու բերմամբ չրջանը ընդհատուած է 1896ին, կը վերաբացուի դարձեալ ի Գումգաբու, Պատրիարքարան փողոց, նախկին չէնքին մէջ։

Վարժարանս ունի եօթը տարուան չրջան՝ չորս տարի նախակրթարան, երեք տարի լրացուցիչ։

Շրջանաւարտները կը ստանան նախակրթարանի ուսուցչութեան վկայական մը կեդր. Ուսումն. Խորհուրդէն վաւերացուած։

Պայմանք ընդունելութեան

1. Վարժարանս կ'ընդունուին բաց ի պաշտպանեալ գիշերօթիկներէ, թոշակաւորներ եւս։

2. Կ'ընդունուին նաեւ ձրի և թոշակաւոր ցերեկօթիկ աշակերտուհիներ։

3. Ընդունուելու համար աշակերտուհւոյն ուսումնական վիճակը միջին դասընթացքի համապատասխան պէտք է ըլլայ։

4. Պաշտպանեալ գիշերօթիկը և ձրիավարժ ցերեկօթիկը չրջանաւարտ ըլլալէն վերջ պարտի հինգ տարի պաշտօնավարեալ հայաբնակ դաւառներու մէջ։

5. Պարտի իր ստացած ամսաթոշակին %ին 5ը վճարել ընկերութեանս իբրեւ բաժնեգին։

6. Վերոգրեալ երկու յօդուածներու մասին ծնողք կամ պաշտպանք պարտին նախապէս ստորագրել մասնաւոր պայմանագիր մը։

7. Աշակերտուհիները անհրաժեշտ է որ բժիշկէ մը վկայական բերեն իրենց պատուաստի վկայականին հետ։

8. Դիշերօթիկներուն տարեթոշակն է 30 օսմ. ոսկի վեցամսեայ կանխավճարով (դպրոցական բժշկական ծախքերէ զատ)։

9. Ցերեկօթիկներու ամսավճարն է 20-40 դահեկան։ Վարժարանս կը վերաբացուի սեպտ. 1ին. փափաքողները կրնան ներկայանալ Դպրոց. Տիկնանց վարժարանը՝ Գումգաբու Պատրիարքարան փողոց, օգոստոս 11էն սկսեալ Դշ., Եշ. և կիրակի առաւօտները ժամը 2-5։

Դաւառներէն փափաքողները կրնան գրել վերոգրեալ հասցէով։ 6—2

Տեսչուհի Դպրոց. Տիկն. վարժ.ի

ԱՐՄԱՒԵՆԻ ՄԻՆԱՍԵԱՆ

Cie RUSSIE

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ

ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւնները

Օգոստոս

Դշ.12/25 Ինէպոլի, Սինօպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասօն, Տրապիզոն, Բիզէ և Պաթում. կէս օրէն առաջ ժամը 10ին։

Դշ.12/25 Օտեսա. Իրիկուան ժամը 4ին։

Եշ.13/26 Իզմիր, Պիրէոն և Ալէքսանդրիա. ժամը 10ին։

Եշ.13/26 Օտեսա. ժամը 4ին։

Ուր.14/27 Սէվաստօբոլ. ժամը 10ին։

Շբ. 15/28 Օտեսա. ժամը 10ին։

Շբ. 15/28 Տարասնէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիօս, Հոմոդոս, Մէրսին, Խաքէնտէրուն, Թրիպոլի, Գէրասէ, Հայֆա, Եաֆա, Բոռ-Սաիտ և Ալէքս. ժամը 4էն։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ՝ ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ

1892 Օգոստ. 4/27 եւ 1320 Սէֆեր 20 թուականի Ֆերմանով

Դիմեն Ընկերութեկալներ. գրասենեակը, Ղալաթիա, Նալը խան, Հէզարէն փողոց, թիւ 14, Քօօրէրաթիվ վաճառատան դիմաց, կամ հեռեւեալ հասցէներուն.

Պոլիս, մասնաճիւղ Օսմ. Կայս. Պանքայի Եէնի Ճամիի հրապարակ.

Պոլիս, Մ. Ի. Սատօք, Շէյխ իւլ Իսլամ խան, Պահէճ Գարու թիւ 10.

Պոլիս, Ապտի պէյ և Ընկ. Վէզնէֆիլէր փողոց.

Պոլիս, Պ. Ս. Այմէլօղլու, Էմին-Իօնիւ, Պահչէ Գարու Իզմիր փողոց.

Գալաթիա, Մ. Ա. Բիրեանց, թիւ 12 Թիւնէլ խան.

Մեծ Կղզի, Բէյճուլ էֆ.

Մաքրիգիւղ, Մ. Ա. Անկէլիոն. դրամական հրապարակ.

Սան Սթէֆանօ, Բէյլէճեան էֆ.։

Գործակալութիւնք օսմ. գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

17

ՍԻՆԿԷՐ

ԿԱՑՍ. ՊԱԼԱՏԱՆ ՀԱՅԹԱՑԹԻՉ

THE SINGER MANUFACTURING Cie.

Սինկէրի կարի մեքենաները զուտ անգլ. պողպատէ չինուած ըլլալով, իրենց տոկունութեամբ այնքան գնահատուած են, որ ամէնուրեք ամէն կողմը տարածուած են և բոլոր ընտանիքները, դերձակներն ու կօշկակարները լոկ Սինկէրի մեքենայ սկսած են գործածել։ Սինկէր Ընկերութիւնը ցարդ 490է աւելի պաշտօնական և շքադրամ ստացած է բոլոր ցուցահանդէսներէն։

Մասնաճիւղեր բովանդակ Թուրքիոյ մէջ։

Սինկէրի մեքենաները կը ծախուին միմիայն Սինկէր Ընկերութեան վաճառատուներուն մէջ։

Բերա) 1. Մեծ փողոց, Պոն Մարշէի դիմաց, թիւ 343 և 343 կրկին։
) 2. » » Կալաթա Սէրայի դիմաց։

Կալաթա 1. Սինկէր խան Թիւնէլի եռեւ։
) 2. Թրամվայի կայարանին դիմաց։

Պոլիս) 1. Սուլթան Համամ թիւ 2։
) 2. Սուլթան Պայազիտ, Թրամվայի կայարանին դիմաց թիւ 13։

Սկիւտար) Զարշը Պոյը, թիւ 120։

Դասերը և նորոգութիւնները ձրի։ Սինկէր Ընկերութեան կեդր. վարչատեղին կը գտնուի Բերա, Մեծ փողոց, թիւ 343 և 343 կրկին, Սարգիս պէյ Տիւզ Օղլուի տունը։ 16

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍՕՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ

Ընդմէջ Հալի, Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Տիտօ	4311	Հիտալկօ	1531	Մարսէլլօ	3709	Սարֆօ	1119
Ալքէթ	3607	Տոմինօ	938	Հինտու	3720	Միքատօ	3557	Տիբիս	1735
Անճէլօ	1541	Տուրօ	2383	Հորաթիօ	1600	Միլօ	1057	Սիլվիս	119
Աթիոսքօ	2277	Տրաքօ	1713	Հումպէց	595	Մոնդէպէլլօ		Սցէբս	1203
Պատանս	1822	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Մուցիլլօ	3419	Թասոս	1323
Պորտինօ	1264	Էպքօ	3464	Իտահօ	5540	Նէքս	1933	Թ. Ուիլսոն	1546
Պրֆիալօ	4481	Էլասքատս	1520	Ճիւնօ	1080	Օտիս	4100	Թոքիս	3327
Դէյրօ	1371	Էցատքօ	1841	Քլէս	1053	Խնթայրս	4036	Թոլէտս	1470
Գալիբսս	1837	Ֆիրս	954	Քոլբինս	2307	Օրլանտս	1535	Ուրպինս	242
Գաբէս	1244	Ֆինլանտ	1828	Քոմիս	1700	Բալէրմս	1637	Վատքս	1914
Գաղս	1094	Ֆլամինկօ	349	Լէս	1053	Բոլս	510	Վոլս	1289
Զիքակս	2729	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէբանթս	2272	Բիալճս	3329	Վքլթուցն	2391
Սօսէթս	1831	Կալիլէս	3060	Լիվորնս	1643	Բինսլատս	1553	Եէտս	1350
Գոլորատս	4235	Կիկանս	1143	Լորէնցս	3191	Բոլլս	1613	Զէցս	1200
Գանկս	2905	Կոզս	1011	Մալմս	724	Բօճէս	1789	Թորս	
Գորտս	895	Կլսանս	1695	Մարէնկս	1273	Բոզացիս	136	Մայոն	

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած են.

«Օթէլլս» չոգենաւը, նաւապետ Վիպոդէր։

Ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս կը սպասուին.

«Մօրօքքս» չոգենաւը, նաւապետ Լարէն, սեպտ. 18ին։

Դիմել Գործակալներուն՝ Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆԻԻԶՕՆ

Թիւ 22—24, Քիւչիւք Միւլէթ խան, Ղալաթիա։ 10

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏԻՐԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

Ազդ.—Ելմտական 1325 տարուան սեպտեմբեր ամիսը մտեցած ըլլալով, որ երկրորդ վճարման ատենն է ոգելից ըմպելիի տուրքին, Թողեալ Հաստոյթներու վարչութիւնը կը յիշեցնէ Կ. Պոլիս հաստատուած ոգելից ըմպելի վաճառողներուն թէ, կանոնադրին 14րդ յօդուածին համաձայն, պարտին օգոստոս ամսուան մէջ ստանալ վաճառման արտօնագիրը՝ հատուցանելով տուրքը։ Ցիշեալներուն կը ծանուցուի որ, այդ կանոնադրին 10րդ յօդուածին վերջին հատուածին համաձայն, պէտք է դիմեն ոգելից ըմպելիներու կեդր. տնօրէնութեանց Պոլսոյ մէջ և Արնավուտքէօյի, Սարբերարի, Պէյլօզլի, Սկիւտարի, Գատըքէօյի և Գումգաբուի գործակալութեանց, նորոգելու համար իրենց վաճառման արտօնագիրները։ Անոնք որ սեպտ. 1էն առաջ թէղքերէ չառած ոգելից ըմպելի կը ծախեն՝ օրինական տրամադրութեանց պիտի ենթարկուին՝ օգոստոս ամիսը աւարտելուն պէս։

10—4 Ընդհ. Տնօրէնութիւն

ՕՍՄ. ԿԱՑՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազդ.— Ծախու են 24 ձիու ուժ ունեցող քարիւղաշարժ մօթէօրներ, որոնք չատ լաւ վիճակի մէջ կը գտնուին։ Անոնք որ կ'ուզեն գտնել այդ մօթէօրները, պէտք է դիմեն Օսմ. Կայս. Պանքային մատակարարական ճիւղը, Ղալաթիա։ 4—12

* * *

Ազդ.—Քոնսոլիտէի 4% օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի որ պայմանաժամը 1903 սեպտ. 1/14ին աւարտող պարտաթղթերուն կարօնները, ինչպէս նաև 1894 սեպտ. 1/14ի 9րդ վիճակահանութեան մէջ ամօրթի չահած պարտաթուղթերը եթէ չներկայացուին մինչեւ յառաջիկայ օգոստ. 31/13 սեպտ. ջնջուած պիտի համարուին։

Կ. Պոլիս 18 օգոստ. 1909 14—4

ՄՕՍ

ՇՈՂԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆԻՆ

ճամբորդ եւ ապրանք փոխադրող

շոգենաւեր

Ա. կարգի	Բ. կարգի
ՍԷԴԻ	ՆԱԳՈՅԻՐԻՍ
ՄԻՆԻՍ	ԷՄԼՑՍԻՍ
ՐԱՓՍԻՍ	ՊՈՒԶԻՐԻՍ
ԹԷՑՊԸՐ	ՄՕԷՐԻՍ
ՆԱՐՊՕՆ	ՖԱՑԷԼԻ
ՆԱՎԱՐԻՆ	ՖԱՐՕՍ
	ԹԻՊՕ

Առաջին կարգի շոգենաւերը չատ հանգստաւէտ են նաւուն մէջտեղը ընդարձակ սենեակներ ունին, եղեկտրականութեամբ կը լուսաւորուին և կին ճամբորդներու համար տեսչուհի ունին։

Երկրորդ կարգի շոգենաւերն ալ սահմանափակ թուով ճամբորդներ կ'առնեն, բայց տեսչուհի չունին։ Սդեր.

Կ. Պոլսէ Լիվրբուլ Ա. կարգի գինն է 15

» » Բ. » » 11

Կը խնդրուի վաճառականներէն որ փոխադրութեանց կամ ապրանքները Ղալաթայ մաքսատունը հանելու համար՝ իրենց հրահանգները տան շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Ամերիկայի և Եւրոպայի նաւահանգիստները տանելու համար ապրանքներ կ'ընդունուին։

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՕՒ, և Ընկ. Գործակալք.—Ուիթօլ խան, Պահչէ գարու, Պոլիս

ՃԷՅՄՍ ՄՕՍ Ընկ.

31 Ճէյմս Սդրիդ, Լիվրբուլ

մարդոց առջեւ պարզուած երեւոյթը, թէեւ չատոնց ընտանի, ինքնին մեծ անակնկալ մը թուեցաւ, իրենց զարգացումներուն մէջ թաղուած ըլլալնուն համար։

Դրան շրջանակին մէջ ոտքի վրայ կեցած էր ծաղկատի աղջիկ մը, որ բնաղդական ու միամիտ հպարտութեամբ մը, իր սլացիկ ու սքանչելի հասակը կը կորացնէր։ Տեսակ մը ճերմակ շրջազգեստ հագած էր, մէջքը սեղմուած չիկակարմիր մետաքսէ գօտիով մը։ Վիզն ու թեւերը մերկ էին։ Այդ շրջազգեստը մինչեւ կրունկները կ'իջնէր, ցոյց տալով փոքրիկ ոտքեր, որոնք կարմիր մուճակներու մէջ բանտուած էին։ Ճերմակ գուլպային վրայ աչքի կը զարնէին այդ մուճակները։ Նորատի աղջիկը ունէր անթերիօրէն ձուաձեւ դէմք մը, վարդագոյն հիանալի մոյնք մը, կամաշարժ դունչ մը, աղուոր շրթունքներ՝ ուիւնով ու կեանքով լեցուն, մուգ կապոյտ և խոշոր աչքեր, անրջային կապոյտով մը համակուած, որոնք կը ծիծաղէին այդ պահուն, բայց յաճախ տագնապուած ըլլալու էին մեղմաղձոտ տարփանքով մը, բան մը որ սիրոյ կիրքին տեղը կը բռնէ, երբ նորատի աղջիկներու սիրտը սկսի սարսռուներ զգալ։ Վերջապէս դեռատի աղջիկը ունէր արեւոտ և ոսկիի գոյն մազեր, ճակատէն դէպ ի ծոծրակը ձգուած անփութօրէն, ծանր և սքանչելի գիսակոյտ մը ձեւացնելով։ Ատ էր պարզուած երեւոյթը, որ անհոգ երիտասարդութեան մը ծիծաղովը կուգար անգիտակցօրէն ընդմիջել ծանրակշիռ և հանդիսաւոր տեսակցութիւն մը, ուր աշխարհի ճակատագիրը կը յուզուէր։

—Հա՛յր, չպիտի՞ ճաշենք այսօր։ Շատոնց ժամը ութը հնչած է։ Լուքրէցիա կ'աղաղակէ թէ բոլոր կերակուրները սրած են և թէ ի զուր Սկիպիոն կը մխիթարէ զինքը։

Այդ խօսքին յաջորդեց թարմ ծիծաղ մը, որ աշխատանոցին մէկ ծայրէն մինչեւ միւս ծայրը զուարթութիւն սփռեց։ Օքսիւս և Ֆիլիպէր նայուածք մը փոխանակեցին իրարու հետ. յետոյ աբեղան մրմնջեց.

—Ձեր կեանքի սիրոյն, չըլլայ որ բառ մը զրուցէք այդ աղջկան։ Բանէ մը տեղեկութիւն չունի։

Մինչ ճարտարագէտը, չափազանց յուզուած, քիչ մը կ'բնկրկէր, Օքսիւս, իր եռեւ ունենալով Ֆիլիպէրը, դէպ ի նորատի աղջիկը ուղղուեցաւ և աչքերը ուրախութենէ չողուն։

—Մօրղէթ, գոչեց ան։

Ու այդ կոչին մէջ հայրական խորին սէրը կար մարդու մը, որ տասնրուրը տարիէ ի վեր այդ հիանալի գլխուն վրայ կեդրոնացուցած էր մարդկային սրտին բովանդակ անբիծ աղապատանքը, որուն հետ կապ չունին մարքին երազներն ու փառասիրութիւնները...։

—Այսօր երեսդ չէի տեսած, ըսաւ Օքսիւս, իր գիրկին մէջ սեղմելով Մօրղէթը։

—Բայց ես ալ քեզ չէի տեսած, գոչեց Մօրղէթ։ Ինչո՞ւ մօրեղբայր Ֆիլիպէր և դուն գաղտիարար յղացիք էք առանձին ճաշելու այս սոսկալի աշխատանոցին մէջ. հաղիւ թոյլատուութիւն ըրած էք ինձի հոս գալու և ձեզ կանչելու, երբ չատ ուշ մնաք...։ Եկէ՛ք, մօրեղբայր, որպէս զի ձեզ յանդիմանեմ...։

Ու հօրմէն բաժնուելով՝ կրօնաւորին գիրկը նետուեցաւ։ Ֆիլիպէր ալ կերպարանափոխուած, ծիծաղկոտ, գողտր ու գոհունակ երեւոյթ մը առած էր, մեծ միտքերու յատուկ միամիտ ճախաւերութեամբ մը, որոնց մարմինը միայն բան մը չէ ստեղծած։ Մօրղէթը գրկէն հեռացընելով՝ ճակտէն համբուրեց, մինչ նորատի աղջիկը յամառ քծինքով մը՝ անոր ականջները քաշել կը ձեւացնէր։

—Լա՛ւ. ճաշելու երթանք, ըսաւ Ֆիլիպէր։

Խոշոր ու ջղուտ ձեռքին մէջ պահելով Մօրղէթի փոքր ձեռքերէն մէկը, և դէպ ի ճարտարագէտը դարձած, յարեց.

—Պարոն Սէվէրաք, վաղը կը վերսկսինք խօսակցութիւնը։

Սէվէրաք խոնարհութիւն մը ըրաւ։ Ցեռոյ յարգանքով ողջունեց Մօրղէթը, որ յանկարծ լուրջ երեւոյթ մը ստացած, գլխի թեթեւ հակումով մը պատասխանեց։ Մինչ աշխատանոցէն դուրս կ'ելլէր ամէնէն առաջ, ուր ո՛չ օք կրնար մնալ ի բացակայութեան երկու տէրերէն մէկուն, Օքսիւս կեցուց զինքը և շնորհալից պարզութեամբ մը ըսաւ.

—Պարոն Սէվէրաք, այս իրիկուն մեզի հետ պիտի ճաշէք։

Սէվէրաք զարմանքէն ու հաճոյքէն կարմրեցաւ, որովհետեւ չատ հաղուադէպ կերպով կ'արժանանար այդ շնորհին։ Բայց այս անգամ շնորհն մըն էր թէ վերջին զիջում մը մահուրնէ առաջ...։ Հիմա Սէվէրաք կը դողար՝ խորհելով որ չպիտի կարենար Ֆիլիպէրն ու Օքսիւսը համոզել իր անձնուիրութեան մասին, անձնուիրութիւն մը որուն անկեղծութիւնը առեղծուածային էր թերեւս ու ոչ այնքան անչափանդիր չարժառիթ մը ունէր իր մէջ։ Մօրղէթ, առանց իր գիտութեան, խառնուած էր այդ չարժառիթին։ Սակայն Սէվէրաք գողունի ու տարփոտ նայուածք մը ձգեց նորատի աղջկան վրայ, որ անտարբեր երեւոյթ մը ունէր, ու ջանաց որ անիկա առաջ անցնի։

(Շարունակելի)

Արտօնատէր ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ